

Rapport og planer (2006 - 2007)

Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo
The Oslo School of Architecture and Design

Forord

Rapport og planer (2006 – 2007) fra Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo følger Kunnskapsdepartementets mal for rapportering fra UH- sektoren. I løpet av 2006 har AHOs styre vedtatt Strategisk plan (2006 – 2010) og Overordnet virksomhetsplan for 2007. Mens rapporteringen skjer i forhold til mål, delmål og resultatmål formulert i Budsjettdokumentet for 2006, bygger planer 2007 på de nye vedtatte dokumentene. Resultatrapporteringen ble lagt fram for AHOs styre 14.2.2007.

I hovedsak er målene for 2006 nådd. Spesielt er AHO tilfreds med resultatene av arbeidet for "excellence" i masterundervisningen, med at målet om antall doktorgrader ble nådd, og med at AHOs portefølje av eksternt finansierte forsknings- og utviklingsprosjekter nå vokser fram til å få et omfang som et spesialuniversitet kan vedkjenne seg.

Oslo 1. mars 2007

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Karl Otto Ellefsen', with a horizontal line extending to the right.

Karl Otto Ellefsen

Rektor

Innhold

Forord.....	1
Innhold.....	2
1. RESULTATRAPPORT 2006.....	3
1.1.1 Utdanning.....	3
1.1.2 Forskning og utviklingsarbeid.....	15
1.1.3 Relevans.....	28
1.1.4 Personal- og økonomiforvaltning.....	35
REGNSKAP 2006.....	38
2. PLAN FOR VIRKSOMHETEN 2007.....	54
2.1 Utdanning.....	54
2.2 Forskning og utviklingsarbeid.....	57
2.3 Samfunnskontakt.....	61
2.4 Ressursutnytting, personal- og økonomiforvaltning.....	62
2.5 Risikovurderinger 2007.....	66
Tabelloversikt:.....	67

1. RESULTATRAPPORT 2006

1.1.1 Utdanning

Resultater utdanning

Hovedmål 1: Universiteter og høyskoler skal tilby utdanning av høy internasjonal kvalitet

AHOs delmål

- AHO skal opprettholde de høye søkertallene til sine utdanninger.
- AHO skal arbeide for å øke opptaket for å sikre finansiering gjennom økt basisbevilgning (satsingsforslag utenfor rammen).
- AHO skal utvikle landskapsarkitektur som ny studieretning (start høsten 2005).
- Økning i opptak skal først og fremst skje i masterundervisningen på basis av bachelor eller 3 gjennomførte studieår fra tilsvarende utdanning ved andre studiesteder.

AHOs resultatmål 2006

- Opptaket til første år i arkitekturstudiet og studiet i industridesign skal tilsvare opptaket i 2004 (oppretting etter pålagt reduksjon i 2005).
- Opptaket til arkitektur i masterundervisningen skal være 10 studenter.
- Opptaket til industridesign i masterundervisningen skal være 10 studenter.
- Opptaket til landskapsarkitektur (masternivå) skal være 10-15 studenter (avhengig av søkertall da dette er et nytt og lite kjent utdanningstilbud).

Resultat

De kvantifiserte målene er i hovedsak nådd. Det er utviklet en strategi for å sikre finansiering for økt opptak. Denne strategien har også sammenheng med arbeidet med kvalitetsutvikling av landskapsarkitektstudiet.

Søknadstallene for 2006 er gått ned med 7,4 % for arkitekturstudiet og 16,6 % for industridesignstudiet. Noe av nedgangen til industridesignstudiet regner vi med kommer av at det er blitt flere utdanningstilbud innen dette feltet, også på masternivå. Videre er det stor forskjell på antall søkere og innleverte hjemmeoppgaver.

Opptaket til første år var i 2006 på samme nivå som i 2004; 50 studenter til arkitekturstudiet og 25 til industridesignstudiet. I DBH-rapporten er det anført opptak til industridesignstudiet med 29 studenter og 47 til arkitekturstudiet. Årsaken til dette ligger i at tre studenter ikke møtte til studiestart/hadde frasagt seg plassen ved arkitektstudiet. Dermed fikk to studenter fra industridesign anledning til å gå over til arkitektur på bakgrunn av venteliste. Ytterligere to studenter ble flyttet opp til andre år ut fra godkjenning av tidligere utdanning. Ved arkitektstudiet ble en student flyttet opp i andre

år etter godkjenning av tidligere utdanning, mens to studenter hadde reservert studieplass fra 2005.

Opptak av eksterne søkere til masterutdanningen i arkitektur og industridesign var på 10 studenter til hvert av programmene.

Opptak til masterutdanning i landskapsarkitektur var på 8 studenter. Grunnen til dette var at det var færre kvalifiserte søkere enn forventet.

Det er tiltak for å gjøre AHO bedre kjent blant aktuelle søkere. Det er ansatt en informasjonsmedarbeider i 100 % stilling. AHO har også satset mer på messedeltakelse (Bergen, Tromsø, Lillestrøm). Det er også sendt ut informasjon til alle rådgivere ved videregående skoler.

AHO ønsker et bredere opptaksgrunnlag og søker å minske gapet mellom antall søkere og innsendte oppgaver. Hjemmeoppgavene er derfor utviklet slik at de i mindre grad er "spesialsydd" for elver med kunstfaglig trening, og også at en bedre fanger elever med allmennfaglig bakgrunn.

Tabell 1.1 Søknadstall vår og høst 2006, fordelt på fakultet/utdanning og studienivå

Fakultet/utdanning	Høgskole-	Lavere grad/	Videre-	Mastergrad		Profesjons-		Sum		
	kandidatutd.	bachelorutd.	utdanning	kvin	totalt	kvin	totalt	kvin	totalt	
	kvin	totalt	kvin	totalt	kvin	totalt	kvin	totalt	kvin	totalt
Vårsemester										
Master i arkitektur										
Master i industridesign										
Master i landskapsarkitekt										
Sum vårsemester										
Høstsemester										
Master i arkitektur					20	43	652	1340	672	1383
Master i industridesign					14	28	298	627	312	655
Master i landskapsarkitekt					7	10			7	10
Sum høstsemester					41	81	950	1967	991	2048
Totalt vår + høst					41	81	950	1967	991	2048
Andre studenter vår + høst										

Tabell 1.2 Opptakstall vår og høst 2006, fordelt på fakultet/avdeling/utdanning og studienivå (egenfinansiert andel).

Fakultet/utdanning	Høgskole-kandidatutd.	Lavere grad/bachelorutd.	Videreutdannin g	Mastergrad		Profesjons-utdanning		Sum	
	kvinner totalt	kvinner totalt	kvinner totalt	kvinner	totalt	kvinner totalt	totalt	kvinner	totalt
Vårsemester									
Sum vårsemester									
Høstsemester									
Master i arkitektur				3	10	15	47	18	57
Master i industride-sign				3	10	12	29	15	39
Master i landskapsark				5	8			5	8
Sum høstsemester				11	28	27	76	38	104
Totalt vår + høst				11	28	27	76	38	104
Andre studenter vår + høst									

Tabell 1.3 Nye opptatte/registrerte studenter hele 2006, fordelt på fakultet/utdanning og studienivå (egenfinansiert andel)

Fakultet/utdanning	Høgskole-kandidatutd.	Lavere grad/bachelorutd.	Videre-utdanning	Mastergrad		Profesjons-utdanning		Sum	
	kvinner totalt	kvinner totalt	kvinner totalt	kvinner	totalt	kvinner totalt	totalt	kvinner	totalt
Master i arkitektur				3	10	32	72	35	82
Master i industride-sign				3	10	18	36	21	46
Master i landskapsarkitekt				4	8			4	8
Uplassert						1		1	1
Totalt				10	28	51	108	61	137

Tabell 1.4 Registrerte studenter høsten 2006, fordelt på fakultet/utdanning og studienivå (egenfinansiert andel)

Fakultet/utdanning	Høgskole-kandidatutd.	Lavere grad/bachelorutd.	Videre-utdanning	Master-grad	Profesjons-utdanning		Sum		
	kvinner totalt	kvinner totalt	kvinner totalt	kvinner totalt	kvinner totalt	totalt	kvinner	totalt	
Studenter med studierett									
Master i arkitektur						136	288	136	288
Master i industride-sign						49	125	49	125
Master i landskapsarkitekt						8	11	8	11
Uplassert						1	1	1	1
Sum stud. m. studierett						194	425	194	425
Personer uten studierett									
Sum pers. u. studierett									
Totalt						194	425	194	425
Andre studenter									

Tabell 1.13 Nye studietilbud som er igangsatt i 2006.

Studieprogram		Studienivå	Oppstart	Finansiering	Godkjennelse		Justering av eksisterende studietilbud, jf. kap. 11.2
Studieprogramnavn	Studiepoeng		1. Vår -04 2. Høst -04	1. Omdisponering 2. Egenandel studenter 3. Oppdrag	1. Av departement 2. Av institusjon	Godkjent dato	

Tabell 1.14 Avviklede studietilbud i 2006.

Studieprogram	Studiepoeng	Studienivå	Finansiering
Studieprogramnavn			1.Omdisponering 2.Egenandel studenter 3.Oppdrag

Arbeidsdeling, samarbeidstiltak og formelle avtaler mellom universitetene, de statlige høyskolene og andre institusjoner nasjonalt og regionalt på alle utdanningsnivåer

Tabell 1.23 Samarbeid mellom høyere utdanningsinstitusjoner

Samarbeidende institusjon	Eksamensgivende institusjon	Antall studenter som avla eksamen i 2006	Andel av studiet institusjonen er ansvarlig for
Universitetet i Oslo	Universitetet i Oslo	3	12 / 330 ev 12/300

AHO har inngått samarbeid med UiO om Gründerskolen. I 2006 gjennomgikk 3 studenter dette kurset. Gründerskolen krediteres med 12 eksterne studiepoeng (2 fordypningskurs) som del av studiet ved AHO.

For øvrig vises det til oversikten over AHOs utvekslingsavtaler.

Kvalitetsutvikling av utdanningstilbudene

Delmål 1.1: De vitenskapelige høyskolene skal sørge for at flere studenter gjennomfører studiene på normert tid.

Departementet har satt opp et mål om at de vitenskapelige høyskolene skal sørge for at flere studenter gjennomfører studiene på normert tid. AHO vil påpeke at institusjonen har en meget høy gjennomføringsprosent og lavt gjennomsnittlig tidsforbruk i forhold til sektoren generelt. En ser i liten grad mulighet for økt produktivitet på grunn av:

- Meget strenge kvalitetskrav til avsluttende eksamen.
- Studenter behov for avbrudd for praksis i løpet av studiet.

AHOs delmål

- AHO skal øke sin studiepoengproduksjon i samsvar med økning av opptak. Opptakstall avhenger av avklaringer med departementet om institusjonens produksjonsmål og basisfinansiering.
- AHOs prosjektorienterte undervisning innebærer undervisnings-, veilednings-, og vurderingsformer som kvalitetsreformen har søkt å styrke i UH-sektoren. Kvalitetsreformen ved AHO har derfor i større grad rettet seg mot innhold mer enn struktur. Som del av kvalitetsreformen har AHO likevel gjennomført omfattende kvalitetssikring av utdanningstilbud. Spesielt viktig er her:
 - Gjennomgang av diplomordning og styrking av faglig veiledning ved diplom.
 - Revisjon av grunnundervisning (første tre år).
 - Kvalitetssikring av sensorordninger.

I 2006 har arbeidet med kvalitetsforbedring først og fremst rettet seg mot kvalitetsheving av teoriundervisningen og av masterdelen av undervisningen. Resultatmålene som settes er en konsekvens av hovedmål om elitesatsing og sammenheng mellom undervisning på masternivå og FoU-aktiviteten.

Resultatmål

- AHO skal i løpet av 2006 ha gjennomført prosesser for faglige prioritering i masterundervisningen og redefinert faglig profil for de ulike undervisningstilbudene.
- AHO skal i løpet av 2006, på basis av pilotprosjektet for utvikling av landskapsarkitektur som fag ved institusjonen, ha utviklet revidert studieplan og strategier for sammenheng mellom studiet og FoU ved AHO.
- Minimum 20 % av avlagte diplomer skal være knyttet til instituttens FoU-satsinger.
- Gjennomgang av curriculum for teoriundervisningen de 3 første år.
- Gjennomgang av curriculum for fordypningskurs (temakurs 6 sp) i masterundervisningen.
- Ny ordning for studieveiledning skal etableres og være satt ut i livet i løpet av 2006.
- Alle studenter, inkludert studenter tatt opp før 2004, skal ha utdanningsplaner via FS.
- Fortsatt arbeid for økning av svarprosent i studentevalueringer (mål 70 % svar).
- Gjennomføring av tiltak for ytterligere forankring av kvalitetssystemet i hele organisasjonen.
- Komplettering av punkter som fortsatt ikke er ferdig utviklet i kvalitetssystemet.

Resultater

De fleste av resultatmålene er nådd. På følgende punkter er det viktig å føre arbeidet videre:

- Det er gjennomført tiltak for å kvalitetssikre ordning med eksterne sensorer gjennom "benchmarking" av AHOs resultater. Det er likevel behov for å videreføre dette arbeidet.
- Arbeidet med redefinering av mastertilbudene fortsetter inn i 2007.
- Målet med 20 % avlagte diplomer knyttet til FoU-satsinger er ikke nådd, men det er en positiv utvikling i forholdet mellom diplomarbeider og FoU – særlig innen interaksjonsdesign og urbanisme.

- Det er fra høsten 2006 innført nytt karaktersystem der det gis bokstavkarakterer i grunnundervisningen (3 år) og bestått/ikke bestått i masterundervisningen.
- AHO gjennomførte i 2006 en fullstendig gjennomgang av rutinene for studieveiledning. I tillegg til faglærers løpende veiledning gjennom semesteret, er det oppnevnt veiledere som skal bistå studenten i valg av studieforløp, veilede i spørsmål der studenten ikke når fram på egen hånd og gi faglige råd for eksempel i forbindelse med klage på sensur. Portfoliovurdering i 6. semester – som skal gi studentene faglig råd for videre studiegjennomføring - inngår også som del av veiledningstjenesten. Det er også utarbeidet rutine for veiledning i studieadministrative spørsmål.
- AHO hadde som mål at alle studenter, også studenter tatt opp før 2004, skulle få utarbeidet utdanningsplan. Utdanningsplanene er i AHOs små og oversiktlige profesjonsutdanninger langt mer interessante på masternivå enn for bruk i grunnundervisning som følger relativt faste løp. Revisjon av rutiner og gjennomføring av nye planer er ikke gjennomført i 2006 på grunn av at AHO mistet sin FS-kompetanse på dette området. Tiltaket gjennomføres i 2007.
- AHO har gode rutiner for gjennomføring og oppfølging av semesterevalueringer. Til tross for sterk oppfordring også fra det vitenskapelige personalet, viser det seg svært tungt å nå en svarprosent på 70 % ved studentevalueringer. Svarprosenten gikk fra 2005 til 2006 ned fra 59,7 til 53,0. Vi er kjent med at mange institusjoner har semesterevalueringer som en obligatorisk del av innlevering, men dette er noe AHO nødvendig vil innføre. Dersom svarprosenten går ytterligere ned, må vi imidlertid se på alternative løsninger for at evalueringene skal bli et mer pålitelig hjelpemiddel for planlegging av undervisningen.
- I arbeidet med AHOs kvalitetssystem har arbeidet med økonomirutinene vært i fokus i 2006. En har likevel fulgt opp arbeidet med kvalitetssystemet for undervisning (godkjenning 2005), oversatt en rekke rutiner og retningslinjer til nynorsk og satt i gang et arbeid for å bedre rutinene rundt de erfaringsbaserte mastergradene. Dette arbeidet blir sluttført i vårsemesteret 2007.

Kommentarer til rapportering av studiepoeng

- Studiepoengproduksjonen er gått noe opp fra 2005 til 2006 (361,7 til 386,2 =+24,5). Antall registrerte studenter er i samme periode ubetydelig redusert (3 stud.). Endringer i studiepoengproduksjonen er en konsekvens av de kvalitetsforbedringer som er gjort i undervisningen de siste par årene, spesielt i grunnundervisningen.
- Gjennomsnittlig produksjon av studiepoeng pr. registrert student var i 2006 55,4 mot 50,7 i 2005.
- Gjennomføring i henhold til avtalt utdanningsplan er i 2006 91,6 % i arkitektur og 91,2 % i industridesign.
- Totalt sett er strykprosenten gått litt ned, spesielt på arkitekturstudiet. På industridesignstudiet er strykprosenten gått opp i løpet av de 3-4 siste årene. I hovedsak gjelder denne økningen grunnundervisningen ved studiet. AHO har ikke endret strukturen i studiene det siste året med flere eksamener eller tekniske årsaker som påvirker strykprosenten.
- AHOs studiestruktur gjør at gjentak av studiepoeng foreløpig er lite aktuell og dette har ikke forekommet i 2006.

1.5 Studiepoengstatistikk 2006 – "nye" studiepoeng (egenfinansiert andel beståtte 60-studiepoengsenheter)

Fakultet/utdanning	Høgskole-kandidatutd.	Lavere grad/bachelorutd.	Videre-utdanning	Mastergrad	Profesjons-utdanning	Sum
	kvinner totalt	kvinner totalt	kvinner totalt	kvinner totalt	kvinner totalt	kvinner totalt
Studenter med studierett						
Master i arkitektur					119,0 257,4	119,0 257,4
Master i industrideign					43,5 118,1	43,5 118,1
Master i landskapsarkitekt					6,7 10,7	6,7 10,7
Sum stud. m. studierett					169,2 386,2	169,2 386,2
Personer u. studierett						
Sum pers. u. Studierett						
Totalt					169,2 386,2	169,2 386,2
Andre studenter						

1.6 Studiepoengstatistikk 2006 - "gjentak" (egenfinansiert andel beståtte 60-studiepoengsenheter)

Tabellen er ikke relevant for AHO

1.8 Ferdige kandidater 2006, fordelt på fakultet/utdanning og studienivå (egenfinansiert andel)

Fakultet/utdanning	Høgskole-kandidatutd.	Lavere grad/bachelorutd.	Videre-utdanning	Mastergrad	Profesjons-utdanning	Sum
	kvinner totalt	kvinner totalt	kvinner totalt	kvinner totalt	kvinner totalt	kvinner totalt
Master i arkitektur					20 31	20 31
Master i industrideign					11 30	11 30
Totalt					31 61	31 61

1.17 Gjennomføring i henhold til avtalt utdanningsplan

DBH-studium	Antall planlagte studiepoeng	Antall gjennomførte studiepoeng	Prosent planlagt ift. gjennomførte studiepoeng
Master i arkitektur	6372	5838	91,6
Master i industrideign	2604	2376	91,2

Internasjonalisering

Delmål 1.2: De vitenskapelige høyskolene skal ha utstrakt internasjonalt utdannings samarbeid:

AHOs resultatmål:

- AHO skal i løpet av 2006 ha revidert sin portefølje av samarbeidspartnere for internasjonal studentutveksling.
- AHO skal i løpet av 2006 ha formalisert samarbeidsavtaler med internasjonale forsknings- og utdanningsinstitusjoner som stiller likeverdige kvalitetskrav som AHO. Avtalene skal lages på grunnlag av faglige kontakter/samarbeid som allerede er etablert på instituttnivå.
- AHO vil legge til rette for internasjonal utveksling i 3. årskurs for på denne måten å øke mobiliteten av egne studenter.
- AHO vil i løpet av 2006 avklare en språkpolitikk for masterutdanningene.
- Minst 4 nye avtaler om bredt utdannings samarbeid skal være etablert i løpet av 2006. En av disse avtalene skal være med en institusjon i USA.

Resultat

AHO arbeider med en revidering av sitt internasjonale utdannings samarbeid. Dette innebærer gjennomgang av eksisterende samarbeids- og utvekslingsavtaler. Det innebærer også formalisering av etablert internasjonalt fagsamarbeid med en rekke institusjoner. Språkpolitikken er generelt klarlagt ved at det åpnes for engelskspråklige kurs i masterundervisningen og ved at forskerutdanningen i prinsippet gjennomføres slik at engelskspråklige studenter kan delta. Målene for 2006 er nådd bortsett fra på følgende punkter:

- Politikken for generelle samarbeidsavtaler på institusjonsnivå har vist seg lite formålstjenlig å gjennomføre. Den erstattes av faglig samarbeid omkring tema (utdanning eller forskning), fagdisiplin eller prosjekt.
- AHO har foreløpig ikke formalisert sitt samarbeid med institusjoner i USA.

Internasjonale samarbeidsprosjekter, herunder fellesgrader

- Samarbeid om utdanning innenfor organisasjonene EAAE og Nordisk Arkitekturakademi innen arkitektur og Cumulus og Cirrus innen industridesign. Professor Per Olaf Fjeld ved AHO er president i EAAE som er den internasjonale organisasjonen for arkitektutdanninger. Rektor ved AHO, Karl Otto Ellefsen er leder i Nordisk Arkitekturakademi.
- Utdannings samarbeid med Kunstakademiets Arkitektskole i København om master urbanisme.
- Utdannings samarbeid gjennom NUFU-finansiert prosjekt SEARCH om Master i Development Studies med universiteter i Sør- og Øst-Afrika (Cape Town, Durban, Addis Abeba, Dar Es Salaam, Nairobi University og Jomo Kenyatta University utenfor Nairobi).
- Ekskursjoner med kontakter på prosjektnivå til utdanninger i New York, Nederland (Berlage Institute), London (Bartlett School of Architecture, Metropolitan University og Architectural Association) og Tokyo.

- AHO har arbeidet med utvikling av fellesgrader i forbindelse med nordisk master i arkitekturvern og en internasjonalt rettet master i arkitektur. Ingen av disse gradene ble formelt opprettet i løpet av 2006.

Utvexlingsavtaler: AHOs utvekslingsavtaler 2006/2007

Program	Land	Lærested	Ant. plasser
Nordplus	Danmark	Det kgl. Danske Kunstakademiets Arkitektskole	A1D1
		Arkitektskolen i Aarhus	A2D1
		Danmarks designskole	D2
		Designskolen Kolding	D2
	Finland	Helsinki Tekniska Högskolan, Arkitektavdelningen	A
		University of Art and design, UIAH	D2
		Lahti University of Applied Sciences	D2
		Oulu Universitetet- Arkitektavdelningen	A2
		University of Lapland, Faculty of Art and Design	D
		Tampere Tekniska Universitet	A1
	Island	Iceland Academy of the Arts	D2
	Sverige	Chalmers Tekniska Högskola	A2
		Kungliga Tekniska Högskolan, KTH	A2
		Konstfack	D1
		Högskolan för Konsthantverk och Design	D2
	Lunds universitet- Lunds Tekniska Högskola, LTH	A2	
	Umeå Universitetet - Designskolan	D2	
Erasmus	Belgia	Inst. Supérieur d'Architecture Saint-Luc de Wallonie	A1
		Ecole Supérieure Des Arts Saint-Luc	D1
	Frankrike	École d'Architecture de Paris - Belleville	A2
		École d'Architecture de Paris La Villette	A2
		École Speciale d'Architecture, Paris	A2
		l'École nationale supérieure de création industrielle	D1
		Strate College Designers	D1
	Hellas	Technological Educational Institution of Athens	D1
	Irland	University College Dublin	A2
		National College of Art and Design	D1
	Italia	Instituto di Architettura di Venezia	A2
		Politecnico di Milano	A2D2
	Nederland	Technische Universiteit Delft	A1D1
	Portugal	Universidade do Porto	A1
		Faculdade de Arquitectura da Univ. de Lisboa	A2D1
	Spania	Escola Superior de Disseny Elisava	D1
		ETSAB, Universidad Politecnica de Catalüna	A2
		Universidad Autonoma Barcelona, Escola Massana	D1
	Tyskland	Bauhaus Weimar	A1
		Universität der Künste Berlin	A1
	Universität Essen	D1	
	Universität Hannover	A1	
	Technische Universität München	A1	
Østerrike	Universität für Angewante Kunst, Wien	A1D1	
Bilateral avtale	Australia	University of Newcastle	A1D1
	Chile	Pontificia cia Universidad Catolica de Chile	AD2
	Singapore	National University of Singapore	A1
	Uganda	The Makerere University, Kampala	A2/3

Nye avtaler 2006

- Samarbeid med University of Nanjing om internasjonale studentworkshops i arkitekturvern og trearkitektur.
- Formalisering av samarbeid om lærerutveksling ("Young teachers exchange programme") med CAUP Tongji University Shanghai.
- Samarbeid om etableringen av en ny nordisk master i den arkitektoniske bygningsarven – NORMAK (Arkitektskolen i Aarhus, Kunstakademiets Arkitektskole København og Chalmers Tekniska Högskola). Siktemålet er fellesgrad.
- Samarbeid med Kungliga Tekniska Högskolan Stockholm, AA Århus med mer. Siktemål fellesgrad master i arkitektur rettet særlig mot søkere fra Asia og Øst-Europa.
- Formalisering av samarbeid med arkitektutdanninger i Liege, Belgia (Inst. Supèriur d'Architecture Saint-Luc de Wallonie og Ecole Superieure Des Arts Saint-Luc)
- Utvekslingsavtale med Pontificia cia Universidad Catolica de Chile

Samarbeid med SIU og andre institusjoner for å oppnå institusjonsavtaler:

- I forlengelse av SEARCH-prosjektet er det arbeidet for å utvikle mer permanente avtaler med øst-afrikanske universiteter. Utvekslingsavtale om masterstudenter er opprettet med Makerere University, Kampala. Denne vil bli utviklet til også omfatte doktorgradsutdanning. Det er enighet om at denne avtalen også skal utvides til de andre universitetene i SEARCH-samarbeidet.

Studentmobilitet

AHO er internasjonalt sett attraktiv som studiested og har internasjonal søkning som langt overstiger kapasiteten. I 2006 ble det satt større inn ressurser for å øke antallet AHO-studenter som reiste ut (mål: 25 % av studentene har ett eller flere semestre i utlandet). I høstsemesteret reiste 37 studenter på utveksling. De fleste reiser ut for 10 måneder, noe som gjør at dette ikke blir registrert før i 2007.

1.9 Utvekslingsstudenter og studenter under kvoteprogrammer.

Institusjonsorganiserte program:	Antall totalt		Antall kvinner	
	Innreisende	Utreisende	Innreisende	Utreisende
Leonardo da Vinci				
Sokrates/ERASMUS	25	1	11	0
Nordplus	10	4	7	2
Øst-Europaprogrammene				
NUFU (kvoteprogram)				
NORFA				
NORAD				
Bilaterale avtaler				
Kulturavtaleprogrammer				
Praksisprogrammer				
Barentsplus				
North2North				
NOVA				
Kvotordningen				
Andre program				
Delsum				
Individbaserte avtaler:	9	6	6	3
Totalt	44	11	24	5

Utvikling av engelskspråklige studietilbud

- I AHOs grunnundervisning er språket norsk. Det er nå mulig å gjennomføre både AHOs doktorgradsutdanning og masterutdanning i arkitektur (siste 2,5 år) for engelskspråklige studenter.

Delmål 1.3: De vitenskapelige høyskolene skal utvikle gode ordninger for godkjenning og innpassing av utdanning fra utlandet, og de skal arbeide for å oppnå ECTS-sertifisering og sertifisering av ordningen med vitnemål (Diploma Supplement Label).

AHOs resultatmål

- Sertifisering Diploma Supplement Label, søknad om ECTS-sertifisering sendes i løpet av 2007.

Resultat

- Søknad om Diploma Supplement Label i 2006 ble avslått på et formelt grunnlag. Ny søknad for DS og ECTS-labels var planlagt våren 2007, men det vil ikke bli anledning til ny søknad før i 2008.

Læringsmiljø

Delmål 1.4: De vitenskapelige høyskolene skal sikre fysisk og psykisk læremiljø og legge til rette for at funksjonshemmede kan studere ved institusjonen

AHOs resultatmål

- Utbygging av nye lokaler i Maridalsveien 29 (3. etasje vest) skal gjennomføres etter prinsippet om universell utforming.
- Tilbakemelding og behov knyttet til læringsmiljøet som er fanget opp i semesterevalueringer og gjennom læringsmiljøutvalget skal følges opp systematisk.
- Alle pålagte krav til tilrettelegging for funksjonshemmede studenter skal være oppfylt.
- Alle behov og ønsker om tilrettelegging for funksjonshemmede studenter skal imøtekommes så langt som mulig.

Resultat

- Utbygging ble gjennomført etter planene og etter prinsippet om universell utforming.
- Tilbakemeldinger og behov knyttet til læringsmiljøet er fulgt opp tilfredsstillende.
- I forbindelse med opptak av en funksjonshemmet student høsten 2006 er det klarlagt behov for utbedringer som er i ferd med å bli utført.

Rutiner for tilretteleggelse av læringsmiljø

AHOs studiekvalitetssystem inneholder rutiner for oppfølging av meldte behov for tilrettelegging av læringsmiljøet.

Læringsmiljøutvalg

AHOs læringsmiljøutvalg fungerer som et kontaktforum mellom de tillitsvalgte studentene og AHOs ledelse. Studentene oppfordres til å bruke denne muligheten aktivt.

Tilrettelegging av læringsmiljø iht. universell utforming, tilrettelegging for funksjonshemmede studenter mv.

AHO har for tiden sin første funksjonshemmede student siden flyttingen til Maridalsveien 29. De erfaringer og tilbakemeldinger som vi får i denne forbindelse vil bli fulgt opp. I utgangspunktet forutsetter en at gjeldende rutine for studieveiledning og rutine for læringsmiljøutvalg også dekker behovet knyttet til funksjonshemmede.

1.1.2 Forskning og utviklingsarbeid

FoU-virksomhet generelt

Hovedmål 2: Universiteter og høyskoler skal oppnå resultater i forskning og faglig- og kunstnerisk utviklingsarbeid av høy internasjonal kvalitet

AHOs delmål

- AHO tar på seg et ansvar for å utvikle institusjonen til et ledende nordisk miljø for forsknings- og utviklingsarbeid innen sine fagfelt.
- AHO skal øke sin FoU-produksjon og samtidig sørge for at de delene av AHOs FoU-arbeid som i dag i liten grad registreres som grunnlag for merittering (kunstnerisk utviklingsarbeid og innovativ virksomhet) blir operasjonalisert slik at aktiviteten blir meritterende.
- AHO skal styrke rammebetingelsene for sin forskning. Dette innebærer å bygge opp sentrale støttefunksjoner. Det innebærer også å gi medarbeidere med potensial for god FoU-aktivitet bedre rammebetingelser og å gi økonomiske insitamenter til gode resultater.
- AHO skal arbeide for å øke sin attraktivitet som forskningsmiljø. Det er et mål å utvikle institusjonen slik at det eksterne fagmiljøet finner det attraktivt og formålstjenelig å legge sine forskningsoppgaver til AHO. Dette krever bygningsmessige ressurser som AHO vil få tilgang til ved aktuelle utbyggingsprosjekter, den gode infrastrukturen (bibliotek, IKT) må opprettholdes og administrative støttefunksjoner må styrkes.
- Nasjonalt og regionalt FoU-samarbeid skal i stor grad skje innenfor rammene av Akerselva Innovasjon.

Institusjonens resultatmål (2006)

I Budsjettdokument 2005 – 2007 går resultatmålene ut over 2006 og er satt i forhold til utgangen av 2008. Grunnen til dette var at diskusjonene omkring planer for FoU våren 2006 var preget av det mer langsiktige arbeidet med Strategisk Plan. I Resultatrapportering 2006 og Planer 2007 er de langsiktige målene brutt ned i forhold til årlig virksomhet.

- Etablerte og fungerende forskningsstrategier for alle institutter.
- Etablert kompetanse i forskningsledelse på alle institutter.
- En profesjonalisert forskningsadministrasjon som gir støtte til utvikling og gjennomføring av forskningsprosjekter.
- Minimum 20 % av avlagte diplomer skal være knyttet til instituttenes FoU-satsing.
- Meritterende forskningsproduksjon tilsvarende på forhånd avtalt forskningstid for alle vitenskapelig ansatte.
- Utvikle resultatkomponent for intern fordeling av forskningsmidler.
- AHO skal starte opp fagevaluering ved å gjennomføre evaluering av ett av fagmiljøene i 2006.

Resultatmål (2008)

- Tilgang på i gjennomsnitt minimum 1 million kroner årlig i eksterne forskningsmidler for hvert institutt.
- Etablert to større strategiske UH-prosjekter basert på eksterne midler bevilget til dette formålet.
- Etablert minimum 2 eksternt finansierte forskningsprosjekter ved hvert institutt som samsvarer med instituttets forskningsstrategi.
- Minimum 3 postdoc-stillinger ved AHO.
- Minimum 15 stipendiater i arbeid ved AHO.
- AHO skal delta i minimum 3 større internasjonale forskningsprosjekter finansiert med EU-midler.

Resultat

De fleste resultatmålene for 2006 er nådd. Det viktigste kritiske avviket er knyttet til utbygging av AHOs forskningsadministrasjon. Den administrative organiseringen er endret og det tar mer tid enn antatt å bygge den opp.

- Alle instituttene har etablert egne forskningsstrategier.
- Arbeidsplanene er i ferd med å bli mer differensierte slik at medarbeidere med stort potensial for FoU får mer forskningstid.
- Det er utarbeidet en ny budsjettmodell i 2006 som er tatt i bruk i 2007. Denne har en resultatkomponent knyttet til FoU-resultater.
- Det er avsatt midler til strategisk satsing innen FoU.
- Akerselva Innovasjon brukes som et aktivt virkemiddel for å organisere og initiere FoU og etablere nettverk.
- AHO har nådd målet om 6 doktorgrader årlig.
- Publiseringstallene er økt noe i 2006, og det er en markant økning i antallet nivå-2-publiseringer (se tabell over vitenskapelig publisering). AHO-ansatte har flere bokprosjekter (6) under arbeid, men bare en ble utgitt i 2006.
- Det er igangsatt 12 nye PhD-prosjekter.
- To større eksternt finansierte FoU-prosjekter er etablert i 2006.
- En postdoc.-stilling etablert i 2006.
- Fagevaluering av Institutt for industridesign er forberedt i 2006 og gjennomføres i 2007.

2.3 Avlagte doktorgrader, hele 2006.

Studium (DBH-kategorier)	Finansiert over institusjonens grunnbudsjett		Finansiert over Norges Forskningsråd		Finansiert over andre eksterne kilder	
	Totalt	kvinner	Totalt	Kvinner	totalt	kvinner
Doktorgradsstudiet	4	1			2	1
Totalt	4	1			2	1

Forskningsprosjekter

Forskningsvirksomheten registreres i BIBSYS Forsdok. I resultatdatabasen Forskpub ble for 2006 registrert i alt 236 innførslar. Dette er en økning på 37 % fra 2005. I prosjektdatabasen Forskpro er det for 2006 i alt registrert 66 prosjekter (hvorav 17 er avsluttet i 2006).

Tabellen viser prosjektene fordelt på kategorier.

Grunnforskning	PhD-prosjekter	Anvendt forskning	Faglig og pedagogisk utviklingsarbeid	Kunstnerisk utviklingsarbeid
11	27	12	10	6

Vitenskapelig publisering

Tabellen under viser utviklingen av vitenskapelig publisering 2004-2006:

	Kvalitetsnivå			Publikasjonsform		
	Antall	Nivå1	Nivå2	Periodika-artikler	Antologi-artikler	Mono-grafier
2004	22	20	2	11	6	5
2005	14	13	1	6	8	0
2006	20	10	10	17	2	1

Tabellen viser normale svingninger i antall publiseringer, men en markant økning i nivå2-publiseringer.

Interne resultatbaserte modeller for budsjettfordeling til forskning (herunder andel av budsjettet som er gjort resultatavhengig)

- Den nyutviklede interne budsjettmodellen prøves ut i 2007 og en tar sikte på en gradvis utvikling. Resultatkomponent knyttet til FoU skal premiere resultater, samtidig som den skal sørge for muligheter til strategisk satsing og kompetanseoppbygging.
- For å styrke FoU-arbeidet ved instituttene overføres i 2007 90 % av dekningsbidrag (til dekning av lønn til fast ansatte og indirekte kostnader) fra EFV og NFR til instituttene.
- Driftsbudsjettene for undervisning er gjort avhengig av studieplan og resultat (studiepoeng).
- 5-10 % av instituttens budsjetttrammer er gjort resultatavhengig. Driftsmidler til FoU er inkludert der, men tildeling av strategiske midler holdes utenfor.

Støtteordninger for å bedre forskningsvilkårene, f.eks. støtte til søknadsskriving og drift av større prosjekter.

- AHO gjennomfører fra 2006 prioritering av søknader om forskningstermin sett i forhold til institusjonens satsingsområder og den enkelte vitenskapelige ansattes forskningspotensial/forskningsplikt.
- Strategiske midler tildeles i første rekke til initierende arbeid (utarbeiding av søknader) med FoU-prosjekter og til drift av større prosjekter.

- Det er lagt økt vekt på administrativ oppfølging av prosjekter i 2006. Bedre støtte til søknadsskriving og prosjektakkvisisjon er avhengig av utbygging av AHOs forskningsadministrasjon.
- I de nyinnredede lokalene i vestfløyen er det lagt til rette for samlokalisering av forskergrupper.

Tilgjengelige økonomiske verktøy for å gjennomføre strategiske satsinger og omstilling av FoU-virksomheten.

Budsjettet for 2006 inneholdt midler til strategiske satsinger (sentrale midler som ble utlyst). Instituttene har rammetildeling og har lagt økt vekt på arbeidsplanlegging og prioriteringer av enkelte FoU-prosjekter/forskningsstema. NFR-midler (driftsmidler til FoU-prosjekter) fordeles etter strategisk prioritering.

Ivaretagelse av områder der institusjonen har særlige forutsetninger for spesialisering og konsentrasjon.

AHO har særlige forutsetninger for spesialisering og konsentrasjon av FoU innen urbanisme, arkitektur/designteori og historie, innen IT-basert utviklingsarbeid i arkitektur og design og innen kunstnerisk utviklingsarbeid ("Research by design") i arkitektur og design. Det er redegjort for strategier for spesialisering og konsentrasjon i AHOs strategiske plan og i AHOs forskningsstrategi.

- Det er i løpet av 2006 utviklet en politikk for tematiske satsinger. Stipendiatansettelser i 2006 (15 stipendiater) er foretatt i forhold til tematiske satsinger.
- AHO har innen utløpet av 2008 mål om å etablert et senter for forskningsdrevet innovasjon (IxD). Søknad sendt 2005 ble ikke antatt. Arbeidet med IxD er i 2006 videreført innenfor rammene av Akerselva Innovasjon.
- AHO har innen utløpet av 2008 mål om å sende søknad om "Center of excellence" innenfor alternativt (1) grunnforskning i arkitektur og urbanisme, (2) prosjektorientert og undervisningsrelatert utviklingsarbeid innen arkitektur, (3) urbanisme/byforskning, knyttet til sammenhengen mellom fysiske omgivelser og samfunnsutvikling. Som ledd i dette har en i 2006 arbeidet med utvikling av Senter for byforskning (Institutt for urbanisme og landskap) og prioritert satsing på FoU innenfor arkitekturteori/arkitekturhistorie (Institutt for form, teori og historie).
- Prioritert satsing innenfor Kunstnerisk utviklingsarbeid (Research by design) innen Institutt for arkitektur (prosjekt "Bygg3").
- Videreføring av satsing innenfor Rapid Prototyping/Rapid Tooling (Institutt for industrideign).
- Satsing IT-basert design - Augmentet Reality (Institutt for arkitektur).

Strategi for investering og tildeling av vitenskapelig utstyr

Generelt sett utarbeides investeringsbudsjettet for vitenskapelig utstyr på basis av den vedtatte forskningsstrategien. Disse investeringene er på AHO først og fremst prioritert innenfor IT-relatert virksomhet. Strategien er her: "AHO skal opprettholde

spisskompetanse og høyt teknisk nivå på de FoU-rettete delene av IT-strukturen (IS2/SP)." Dette innebærer:

- Prioritering av IT-investeringer Innenfor IT-rettet FoU. Eksternt finansierte prosjekter må budsjetteres med IT-investeringer som sikrer at hardware og software følger den tekniske utviklingen.
- Studentene skal ha tilgang til programmer og IT-tjenester som gjør det mulig å drive FoU-orientert undervisning på et høyt teknisk nivå.

Fagevalueringer gjennomført av institusjonens fagmiljøer i 2006 og oppfølging av tidligere evalueringer.

Ekstern evaluering av industridesign og interaksjonsdesign er startet opp i 2006 og vil bli ferdigstilt i 2007. Oppfølging av evaluering av forskerutdanningen gjennomført i 2006.

Arbeidsdeling, samarbeidstiltak og formelle avtaler om forskning med andre utdanningsinstitusjoner regionalt og nasjonalt.

- Nettverks- og samarbeidstiltak søkes i stor grad organisert gjennom Akerselva Innovasjon (IxD).
- Samarbeid med NTNU og SINTEF om utvikling av program for profesjonsforskning innenfor arkitektur (2006).
- Formell samarbeidsavtale med Institutt for energiteknikk om utviklings- og prosjektsamarbeid innen Augmented Reality.
- Samarbeid med Høgskolen i Akershus, Høgskolen i Oslo, Høgskolen i Østfold, Høgskolen i Vestfold og Høgskolen i Buskerud om kompetanseoverføring i forbindelse med RP-teknologi og bruk av RP i designprosesser.

Generell vurdering av FoU-resultater

AHO mener at en nå har kommet opp på et tilfredsstillende nivå for avlagte doktorgrader.

Som det går fram av tabell 4.1.4 Note 1 har AHOs eksterne inntekter (inkl. NFR) økt fra 1,8 mill kr 2005 til 6,5 mill kr 2006. Inntekter fra EU var i 2006 kr 164 000.

Igangsetting av flere større NFR-prosjekter og den økte satsing på dette feltet forventes å føre til økt NFR-finansiering. Eksternt finansiert virksomhet er fortsatt for lav, men også på dette feltet forventer en vekst. I første omgang er det mest realistisk å utvikle EU-prosjekter i samarbeid med andre FoU-institusjoner. Samlet sett mener en det er realistisk å nå det oppsatte resultatmålet for 2008.

Doktorgradsutdanning

Delmål 2.1: Innretning og dimensjonering av forskerutdanningen skal ta hensyn til ettervekst av faglig personale i universitets- og høyskolesektoren og behovene i samfunnet forøvrig.

AHOs delmål

- Økt produksjon av doktorgrader.
- Bedring av gjennomstrømming i programmet ved å senke tidsbruk fram til ferdig avhandling.
- Bedre sammenheng mellom rekruttering til forskerutdanningen og AHOs og de enkelte instituttene faglige satsinger.
- Ytterligere tiltak for å styrke veiledningen i avhandlingsarbeidet.
- Videreutvikling av forskerutdanningen gjennom et nettverk av nordiske forskerutdanninger innen våre fag.
- Etablering av fagtilbud for doktorutdanningen på instituttnivå.

Resultatmål

- Måltall for antall doktorgrader i 2006 settes til 6.
- Rekruttering til stipendiatstillinger i 2006 skal skje på grunnlag av de tematiske satsingene som er definert i AHOs forskningsstrategi.
- Veiledningsopplegg for alle kandidater i AHOs doktorgradsutdanning skal kvalitetssikres i løpet av 2006.
- AHO skal i løpet av 2006 ha etablert nye ordninger for kompetanseheving av veiledere.

Resultater:

Resultatmålene er nådd

- AHO tildelte 6 doktorgrader i 2006. Det er det største antall doktorgrader AHO noen gang har tildelt i løpet av et år.
- Et nytt kull med doktorgradsstudenter ble tatt opp i september 2006, ut fra forhåndsdefinerte, tematiske satsingsområder. Det nye opptaket ble forberedt ved at PhD-forskriftene ble revidert, og ved at programstyret for forskerutdanningen utarbeidet en helt ny studieplan.
- Instituttene er nå mer direkte involvert i doktorprogrammet både ved direkte oppfølging av stipendiatene, og ved at en del av forskerutdanningen nå skal være instituttledet. Dette skal være med på å bygge opp undervisningskompetansen på dokornivå ved instituttene.
- AHO har kun opptak til doktorgradsutdanningen hvert annet år. Det nye kullet består i tillegg til skolens egne stipendiater av fem eksternfinansierte doktorander hvorav en har NFR-finansiering, tre er tilknyttet Høgskolen i Oslo og en er tilknyttet Høgskolen i Buskerud. I det nye kullet er kvinneandelen på 76 % (13 av 17).

2.1 Nye doktorgradsavtaler, hele 2006.

Studium (DBH-kategorier)	Finansiert over institusjonens grunnbudsjett		Finansiert over Norges Forskningsråd		Finansiert over andre eksterne kilder	
	totalt	kvinner	Totalt	Kvinner	totalt	kvinner
	11	8	1	0	5	5
Totalt	11	8	1	0	5	5

I tillegg til de doktorgradsavtalene som er rapportert i tabell 2.1 ble det inngått to nye doktorgradsavtaler med 2 kvinner i 2006, som først tiltrådte i 2007. Disse er finansiert over institusjonens grunnbudsjett.

2.2 Samtlige doktorgradsavtaler, høst 2006.

Studium (DBH-kategorier)	Finansiert over institusjonens grunnbudsjett		Finansiert over Norges Forskningsråd		Finansiert over andre eksterne kilder	
	Totalt	kvinner	Totalt	Kvinner	totalt	kvinner
	19	10	1	0	23	15
Totalt	19	10	1	0	23	15

Kommentar til tabell 2.2: Kandidater som disputerte høsten 2006 er talt med som aktive. Kandidater som disputerte våren 2006 er ikke talt med.

2.4 Gjennomstrømning i organisert doktorgradsutdanning, studenter finansiert over institusjonens grunnbudsjett, hele 2006.

Studium (DBH-kategorier)	Antall avlagte doktorgrader		Gjennomsnitt årsverk, brutto		Gjennomsnitt årsverk, netto		Antall avbrutte doktorgradsavtaler		Avtaler 5 år eller eldre	
	Totalt	kvinner	totalt	kvinner	totalt	kvinner	totalt	kvinner	totalt	kvinner
Doktorgradsstudiet	4	1	6,875	12,75	4,245	5,23	1	0	0	0
Totalt	4	1	6,875	12,75	4,245	5,23	1	0	0	0

2.5 Gjennomstrømning i organisert doktorgradsutdanning, studenter finansiert over Norges Forskningsråd, hele 2006.

Tabellen er ikke aktuell for AHO

2.6 Gjennomstrømning i organisert doktorgradsutdanning, studenter finansiert over andre eksterne kilder hele 2006.

Tabellen er ikke aktuell for AHO

AHO hadde i 2006 ingen avlagte doktorgrader finansiert over eksterne kilder og der AHO også hadde arbeidsgiveransvar. En doktorgradskandidat som disputerte i 2006 var finansiert over NUFU og hadde arbeidsplass ved AHO, og en var stipendiat ved Høgskolen i Telemark. En av disse var kvinne og gjennomsnittlig årsverk var 4,5.

Antall tilsatte stipendiater som er egenfinansiert (grunnbevilgning) i relasjon til hvor mange årsverk institusjonen har fått tildelt fra KD.

AHO har 13 stipendiatstillinger tildelt fra KD. I tillegg har en for tiden en eksternt finansiert stilling, men ingen egenfinansierte over grunnbevilgningen. Imidlertid finansierer AHO doktorgrads-programmer ved at fast tilsatte medarbeidere deltar i forskerutdanningen. For tiden deltar 3 av skolens medarbeidere.

Faglig ledelse

Delmål 2.2: De vitenskapelige høyskolene skal styrke faglig ledelse og legge til rette for at forskning og utviklingsarbeid blir organisert i gode fagmiljøer.

AHOs delmål

- AHOs sentrale ledelse og administrasjon av forskning må styrkes.
- Det skal utvikles tydeligere overensstemmelse mellom satsing innen undervisning og forskning.
- AHO skal delta i nasjonale og internasjonale nettverkssamarbeid for utvikling av konkurransedyktig kompetanse.
- Organisering av FoU ved AHO skal utvikle god beredskap for å ta i mot eksterne forskere og for forskerutveksling med institusjoner AHO samarbeider med.
- En nøkkel for å utvikle FoU ved AHO er å bygge fagmiljøer med felles interessefelt og felles oppgaveforståelse. Dette siktemålet forutsetter:
 - Klare tematiske satsinger.
 - Bevisst ressursprioritering av ansettelsespolitikk.
 - Tydeligere overensstemmelse mellom satsing innen undervisning og FoU.
 - Nasjonale og internasjonale nettverkssamarbeid for utvikling av konkurransedyktig kompetanse.

Resultatmål

- Rektors mulighet for å lede institusjonens FoU-arbeid er styrket gjennom administrativ omorganisering og ved å øke den forskningsadministrative kompetansen.
- Det skal allokere midler for sentral faglig og administrativ støtte til forskning gjennom nye stillingsbeskrivelser for etablerte stillinger.
- Administrative mandater og ansvar innenfor FoU skal presiseres med sikte på å komme fram til en god organisering av sentral administrativ støtte til FoU.
- Det skal utvikles et system som sikrer støtte til utvikling av og kvalitetskontroll av søknader (innført i mandatet for FU).
- Enkelte tematiske satsinger innen FoU skal prioriteres.

Instituttene er grunnenhetene for utvikling og gjennomføring av FoU ved AHO. Instituttene skal i løpet av 2006 videreutvikle sine forskningsstrategier for å:

- Klarlegge faglig-strategiske ansvarsområder.
- Utarbeide årlige forskningsplaner (på samme måte som de årlige undervisningsplanene) for all FoU-virksomhet ved instituttet.
- Utvikle planer for tettere utveksling mellom undervisning og FoU.
- Konkretisere og spisse AHOs tematiske satsingsområder.
- Etablere en politikk for rekruttering og karriereplanlegging.
- Kartlegge potensielle finansieringskilder for instituttets forskning nasjonalt og internasjonalt.
- Etablere nasjonale og internasjonale nettverkspartnere.
- Etablere strategiske forskningsprosjekter som "piloter" for gjennomføring av forskningsstrategien.
- Etablere handlingsplan for gjennomføring av forskningsstrategien som del av egen virksomhetsplanlegging.

Resultater

Arbeidet med utvikling av ledelse og administrativ omorganisering med sikte på økt støtte til FoU er i gang og de fleste målene er nådd.

De viktigste avvikene fra planene som ble lagt for 2006 er knyttet til instituttens FoU-arbeid. Arbeidet med instituttvis iverksetting av delmålene er i gang, men krever lenger tid for helt ut å kunne gjennomføres. Dette gjelder særlig forholdet mellom de instituttvise FoU-satsingene og den enkelte vitenskapelige ansattes virksomhet.

Andel av faglige ledere som har inngått skriftlige kontrakter eller avtaler med formulering av mål, krav og forventninger. Oppfølging av lederavtalene

AHO har ikke inngått skriftlige kontrakter med faglige ledere, men det er utarbeidet detaljerte virksomhetsplaner for instituttene og arbeidsplaner for den enkelte vitenskapelig ansatte.

3.7 Valg av intern styremodell.

Intern ledelsesmodell	Delt faglig og administrativ ledelse						Enhetlig faglig og administrativ ledelse					
	Valgt faglig leder			Tilsatt faglig leder			Valgt enhetlig leder			Tilsatt enhetlig leder		
	m/ (valgt) styre	m/ (valgt) råd	uten styre el. råd	m/ (valgt) styre	m/ (valgt) råd	uten styre el. råd	m/ (valgt) styre	m/ (valgt) råd	uten styre el. råd	m/ (valgt) styre	m/ (valgt) råd	uten styre el. råd
AHO										1		
Institutt for urbanisme og landskap												1
Institutt for arkitektur												1
Institutt for industrideSIGN												1
Institutt for form, teori og historie												1

Organiseringen av faglig ledelse, jf. tabell 3.7, samt eventuelle erfaringer og hvilke virkemidler som lederen rår over.

Ansatt rektor er AHOs faglige og administrative leder. AHOs 4 institutter ledes faglig av ansatte instituttledere. Systemet fungerer etter AHOs styres oppfatning godt.

Personalansvar er lagt til de faglige ledere. Instituttleder har relativt omfattende fullmakt som er regulert av stillingsbeskrivelse vedtatt av AHOs styre.

3.8 Kompetanseheving.

Antall tilsatte som deltar på mastergrad- eller dr. gradsprogrammer		Antall med opprykk i undervisnings- og forskerstillinger i 2006			
Mastergrad	Dr. grad	Høgskolelektor	Førstelektor	Førsteamanuensis	Professor
0	3	0	0	1	0

Tiltak for kompetanseheving av vitenskapelig personale, herunder rapportering av lederutviklingstiltak.

Kompetansehevingstiltak for ledere er gjennomført innenfor økonomistyring, forskningsledelse og personalledelse. Arbeid for kompetanseheving fortsetter på disse punktene i 2007.

Internasjonalisering

Delmål 2.3: De vitenskapelige høyskolene skal samarbeide internasjonalt om forskning og utviklingsarbeid på spesialfeltene sine.

AHOs delmål

- AHO skal etablere en gruppe med internasjonale institusjoner for gjensidige forpliktende FoU-samarbeid. Institusjonssamarbeidet skal utvikles på grunnlag av etablerte faglige kontakter.
- Det enkelte institutt/forskningsmiljø skal først og fremst søke internasjonale og – der dette er hensiktsmessig – nasjonale samarbeidspartnere knyttet til spesifikke forskningstema. Nasjonale samarbeidspartnere er spesielt viktig i arbeid for å utvikle forskningsprosjekter/tema/programmer som søker norsk finansiering.

Resultatmål

- Hvert institutt skal utvikle minimum ett nytt internasjonalt samarbeidsprosjekt innenfor FoU (2006).
- AHO skal aktivt rekruttere ledende internasjonale fagfolk i professor II-stillinger for å fremme internasjonalt samarbeid.

Resultat

Strategien for internasjonalisering er revidert i løpet av 2006. AHO satser nå i større grad på å utvikle samarbeidsavtaler innen FoU på instituttbasis. Dette fungerer godt og har resultert i en omfattende internasjonal aktivitet på instituttnivå.

AHO har hatt en internasjonal gjesteprofessor vårsemesteret 2006 (landskapsarkitektur - Charles Waldheim, University of Toronto) og har begynt arbeidet med internasjonal rekruttering til professor II-stillinger.

Delmål 2.4: De vitenskapelige høyskolene skal lyse ut stillinger i EUs forskermobilitetsportal. Dette gjelder også stipendiat- og post.doc stillinger.

Alle stipendiatstillinger og vitenskapelige stillinger ved AHO lyses ut i EUs forskermobilitetsportal.

Tabell 2.7 EU-finansierte prosjekter

Tema for prosjektet	Størrelse på finansieringen	Koordinatorrolle
Havnefrontutvikling i byer rundt Nordsjøen	Kr 164 000	Nei

Tabell 3.5 Mobilitet blant vitenskapelige ansatte/ "gjesteforskere", 2006 for Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo

Institusjonsorganiserte program	Samtlige vitenskapelige tilsatte				Herav post.doc. og stipendiater	
	Totalt		Kvinner		Totalt	Kvinner
	Innreisende	Utreisende	Innreisende	Utreisende	Utreisende	Utreisende
Bilaterale avtaler	3	6	0	0	0	0
Sum	3	6	0	0	0	0
Individbaserte avtaler	0	0	0	0	0	0
Total sum	3	6	0	0	0	0

Rapporteringsdata med hensyn til EU-finansiert virksomhet og forskerutveksling

- AHO har kun hatt ett mindre EU-finansierte prosjekt i 2006.
- AHO har alltid hatt en bred internasjonal kontaktflate i undervisning. Internasjonale forskningsprosjekter fører i større grad til formalisert forskerutveksling (tabell 3.5).
- AHO har en betydelig internasjonal utveksling av vitenskapelig ansatte av kortere varighet enn 1 uke og som således ikke fanges opp av tabellen.

Forskningsaktivitet knyttet til internasjonalt FoU-samarbeid (deltakelse i internasjonale forskningsprosjekt).

AHO hadde i 2006 internasjonalt FoU-samarbeid knyttet til følgende prosjekter:

- Forsknings-samarbeid i regi av SEARCH-prosjektet i samarbeid med 5 Sør- og østafrikanske universiteter (U).
- Intensjonsavtale med Bartlett School of Architecture London om FoU-samarbeid knyttet til Senter for Byforskning (U).
- 3-årig forskningsprosjekt "Property, Possession and Conflict in Re/Building Settlement" (NTNU, UMB, samt forskere fra Bosnia, Storbritannia, Sør-Afrika og Kenya) (U).
- Etablert samarbeid med Center for byplanlægging, Kunstakademiets Arkitektskole i København og KTH om utvikling av prosjektsøknad "Transformation av nordiske storbyer" (U).
- Samarbeid med KU Leuven, Belgia, internasjonal nettverkspartner i utviklingsstudier (U)
- Waterfront Communities Project, Interreg IIB, North SEa Programme (9 partnerbyer, 8 internasjonale akademiske partnere) (U).
- Avtale om forskning i "Augmented Reality" med Universitetet i Kyoto (A).
- Deltakelse i forskningsnettverk omkring barn og oppvekstmiljø GUIC (Unesco's Growing Up in Cities-program) som har eksistert siden 1970. Deltakelse fra 15 land, bla, USA, England, Østerrike, Argentina, India, Polen, m.fl.
- Internasjonale forskningsnettverk i arkitekturhistorie/arkitekturteori (University of Edinburgh, University of Pennsylvania, Cambridge University, University of Delft) (FTH).
- Internasjonalt Fehn-symposium våren 2006 – Emne Christian Norberg-Schultz som arkitekturteoretiker (FTH).

- Forsknings samarbeid i regi av nettverket "Ocean North" – eksperimentell digital design (Architectural Association, Metropolitan University, Hochschule für Gestaltung Offenbach) (IDE).
- Forskningsprosjekt "Creative industries" i samarbeid med UIAH Helsinki, Konsthögskolan i Stockholm og Danmarks Designskole (IDE).
- Samarbeid om utvikling i bruk av RP-teknologi (Städelschule Frankfurt, University of Louisville, Kentucky USA, Hochschule für Technik, Wirtschaft und Sociale Arbeit, St. Gallen Sveits) (IDE).
- Internasjonalt forankret forskningsprosjekt "Touch" (bl.a. Trinity College Dublin, Carleton University Ottawa, Ecole Polytechnique Fédérale de Lausanne Sveits, University of Southern California) (IDE).
- FoU-prosjekt "RFID Service Design" i samarbeid med Center for Activity Theory and Development Work Research, University of Helsinki (IDE).

Internasjonal publisering i fag som har svak tradisjon for dette

AHO har etter etablering av Nivå 2-publikasjoner systematisk forsøkt å øke sin internasjonale publisering. Dette viser seg her å være særlig gode muligheter innen arkitektur, der det er etablerte kanaler for vitenskapelig publisering, publisering av verk og fagkritikk.

Innenfor industrideSIGN er det ikke etablert en kultur for publisering på samme måte som i arkitektur, kanalene er få og publiseringer innen dette feltet fra AHO er også meget lav i 2006.

Forskningsaktivitet som følge av internasjonalt utdanningssamarbeid.

AHO kan i 2006 vise til tilfeller der internasjonalt utdanningssamarbeid har ført til forskningsaktivitet:

- Langsiktig samarbeid med Arkitektskolen i Aarhus, Kunstakademiets Arkitektskole i København og Kungliga Tekniska Högskolan i Stockholm som nå videreføres i initiativer til forskningssamarbeid.
- Det SIU-finansierte SEARCH-prosjektet som videreføres i internasjonalt forankrete forskningsprosjekter og forskningssamarbeid.

1.1.3 Relevans

Relevante utdanningstilbud

Hovedmål 3: Universiteter og høyskoler skal være læresteder og forskningsinstitusjoner med evne til å møte behovene i samfunnet.

Delmål 3.1: De vitenskapelige høyskolene skal samarbeide med arbeidslivet om å utvikle etter- og videreutdanningstilbud i samsvar med kompetansebehovene.

AHOs delmål

- AHO har etablerte erfaringsbaserte mastere innen urbanisme, arkitekturvern og digital design. AHO skal utvikle flere etter- og videreutdanningstilbud som tar utgangspunkt i profesjonenes behov for kunnskapsoppdatering.

Resultatmål

- Den erfaringsbaserte master i urbanisme skal evalueres før nytt opptak våren 2007.
- Det skal utvikles en ny erfaringsbasert master innenfor produktdesign eller interaksjonsdesign. Fagplan for denne skal utvikles i løpet av 2006 med sikte på igangsetting høsten 2007.

Resultat

- Evaluering av master urbanisme settes først i gang i 2007 og nytt opptak er utsatt til 1.1 2008. Grunnen til utsettelse er kapasitetsproblemer på grunn av det fokus AHO nå setter på utvikling av FoU. Nødvendig rekruttering av ny instituttleder til Institutt for urbanisme og landskap har ført til utsettelse av evalueringen.
- Arbeidet med utvikling av ny master innenfor IDE er startet opp. Igangsetting kan først skje høsten 2008. Også her er fokus på FoU den viktigste grunnen til at målene for erfaringsbaserte mastere i 2006 ikke er nådd.

Samarbeid med eksterne aktører

- AHO har i 2006 samarbeidet med Riksantikvaren, Byantikvaren i Oslo og NIKU om utvikling og drift av erfaringsbasert master i arkitekturvern.
- Etterutdanningsmaster i urbanisme er utviklet i samarbeid med Plan- og bygningsetaten i Oslo og Norske Arkitekters Landsforbund (NAL). Enkeltmoduler av utdanningen tilbys i samarbeid med NAL (Akademiet).

Omfang av etter- og videreutdanning etter finansieringsform, jf. tabell 1.12 og 1.13

1.7 Avlagte studiepoeng og registrerte studenter med ekstern finansiering.

Studieprogram	Prosent ekstern finansiering	Studie-nivå	Studie-poeng	Avlagte studiepoeng hele 2006		Registrerte studenter vår 2006		Registrerte studenter høst 2006	
				totalt	kvinner	totalt	kvinner	totalt	kvinner
Master i urbanisme	62 %	master	90	8,1	5,3	31	19	12	8
Master i arkitekturvern	75 %	master	90	5,3	3,1	12	7	11	7
Master i it-rel. design	-	master	90	-	-	-	-	-	-
Master i digital design	-	master	90	1,5	1,0	-	-	-	-
Master i interaksjonsdesign	-	master	90	0,5	-	-	-	-	-
Totalt	68 %			15,4	9,5	43	26	23	15

Mastertilbudene i IT-relatert design, digital design og interaksjonsdesign har i 2006 vært i en avslutningsfase. Forholdet mellom påløpne inntekter og utgifter har derfor vært noe tilfeldig og % ekstern finansiering er derfor ikke relevant.

1.10 Etterutdanning (tabellen er endret i forhold til 2005-data).

Tabellen er ikke aktuell for AHO

1.11 Fleksible utdanningstilbud, 2006 og prognose 2007 (datauttak er automatisert og tabellen utgår fra og med 2006-data)

Tabellen er ikke aktuell for AHO

Tabell 1.12 Etterutdanning – kostnader og inntekter.

Tabellen er ikke aktuell for AHO. Se tabell 1.13.

Tabell 1.13 Videreutdanning – kostnader og inntekter.

Videreutdanning	Antall studie-program	Antall studenter	Avlagte 60-studiepoengs-enheter	Kostnader (kr)	Inntekter (kr)
Uten eksterne inntekter					
Med eksterne inntekter	4	42,5	21,1	1 529 947	1 046 000
Sum	4	42,5	21,1	1 529 947	1 046 000

Organisering av etter- og videreutdanningstilbudet

AHO har i de seinere åra valgt å konsentrere sin etter- og videreutdanning om erfaringsbaserte mastere. Enkeltmoduler av disse tilbys også som etterutdanningstilbud. Markedet for mer korte kurs er i stor grad overlatt til profesjonsorganisasjonene.

Etterutdanning organiseres gjennom instituttene med støtte fra studieadministrasjonen. AHO har ingen avdeling for etterutdanning og har derfor i mange sammenhenger også

samarbeidet med eksterne for å organisere etter- og videreutdanningstilbud (NAL Akademiet).

De erfaringsbaserte masterne undervises i moduler og er deltidsstudier (15 studiepoeng pr. semester). Masterne kan også gjennomføres som heltidsstudier ved at Master Thesis skrives i løpet av undervisningsperioden.

AHO har ingen spesialiserte videreutdanningstilbud for lærere.

Innovasjon og entreprenørskap

Delmål 3.2: De vitenskapelige høyskolene skal bidra til samfunns- og næringsutvikling gjennom forskningssamarbeid, teknologioverføring og innovasjon.

AHOs delmål

- Innovasjonsaspektet innen AHOs utdanninger skal styrkes.
- FoU-samarbeidet med næringslivet skal styrkes.
- Akerselva Innovasjon er den viktigste arena for innovasjon og entreprenørskap som AHO deltar i.

Resultatmål 2006

- Senter for forskningsdrevet innovasjon (IxD – interaksjonsdesign) opprettes innenfor AI-samarbeidet og med en rekke næringslivspartnere.
- Forskningsprosjektet "Touch" (interaksjonsdesign) etableres med næringslivspartnere.
- "Arkitektur- og designfabrikken" etableres som et samarbeid mellom AHO og byggerelatert næring innen det indre Østlandsområdet (Hedmark og Oppland).
- "Augmented Reality" videreføres som forskningsprosjekt i samarbeid med IFE (Halden), med internasjonale universitetspartnere og med næringslivspartnere.
- Utdanningsamarbeid med VELUX om dagslys og arkitektur videreføres.

Resultat

Resultatmålene er oppnådd for 2006.

- Ut over det NFR-finansierte prosjektet "Touch" er også NFR-prosjektet RP-innovasjonsteknologi etablert i 2006 med en rekke samarbeidspartnere i næringslivet.
- Det er som ledd i "Arkitektur- og designfabrikken" gjennomført utviklingsarbeidet "Modulhytte" i samarbeid med Moelven Byggmodul (Moelven industrier), Ringalm og eiendomsutviklingselskapet Boligpartner,

Undervisningstilbud som er relevante i en nyskappingsammenheng, jf. 1.23

Av AHOs profesjonsutdanninger har spesielt utdanningene i produktdesign og interaksjonsdesign en innovativ innretning. Dette preger utdanningene og har gitt grunnlag for samarbeidet innen Akerselva Innovasjon og inkubatoren IKADA som er opprettet i regi av AI. Konkret samarbeid med næringslivspartnere er en del av disse utdanningene.

Integrering av vurdering av relevans i studiene i kvalitetssikringssystemet

AHO har i 2006 forberedt en kandidatundersøkelse som kan gi verdifulle data om relevans i AHOs studier. Intensjonen er å utvikle denne typen undersøkelser til å bli en del av AHOs system for kvalitetssikring av utdanningene. Sensorvurderinger som del av kvalitetssystemet skal ta opp spørsmålet om relevans i utdanning.

Styrking av realfagene, herunder rekruttering av studenter og styrking av fagfeltet

- Det er tatt tiltak for å styrke realfagenes andel av grunnundervisningen.
- Det er i løpet av 2006 startet en diskusjon om opptakskrav og utvelgelseskriterier for opptak til AHO. Denne skal avsluttes i 2007. Spørsmål om krav til realfagskompetanse er en del av denne diskusjonen.

AHO deltar aktivt i inkubatoren IKADA. Denne virksomheten startet opp i 2005 og bidrar betydelig til å realisere forretningsideer for AHOs nyutdannede kandidater. 6 av inkubatorbedriftene/13 kandidater har bakgrunn fra AHO.

Det har ikke vært endringer i aktiviteten knyttet til entreprenørskap og innovasjon som følge av endringen i Arbeidstakeroppfinnelsesloven og UH-loven.

AHO har i 2006 ikke mottatt nye forretningsideer for kommersialisering. Ingen nye foretak er etablert. AHOs undervisning har imidlertid et betydelig nyskapingselement. Det etableres derfor et betydelig antall bedrifter av studenter både parallelt med studiene og etter fullført mastergrad.

AHO har ingen skattefunn-prosjekter.

Tabell 2.8 Mottatte foretningsideer m.m.

Tabellen er ikke aktuell for AHO

Randsonesamarbeid og eksternt finansiert virksomhet

AHOs resultatmål 2006

AHO skal avklare organisering av framtidig randsonevirksomhet. Denne ses i sammenheng med prosjektet for utvikling av økonomiforvaltningen ved AHO (2005-2006).

Resultat

AHO har fått tilbake fullmakt til etablering av randsonevirksomhet fra 2007. Som resultat av økonomiprojektet er AHOs økonomiforvaltning profesjonalisert betydelig. Avklaring av organisering av framtidig randsonevirksomhet har ikke skjedd i 2007 fordi det er nedprioritert i forhold til andre tiltak for organisasjonsmessig og økonomisk profesjonalisering.

Som et resultat av samarbeid med næringslivet har AHO i 2006 inngått avtale om faglig samarbeid som bl. a. innebærer eksternt finansiering av en professor II-stilling i betong- og murverksteknologi.

AHO har ikke eierinteresser i selskaper og har ikke deltatt i etablering av selskaper utover foreningen Akerselva Innovasjon og inkubatoren IKADA.

Tabell 2.9 Samarbeid med randsone institusjoner.

Samarbeidspartner	Eierandel	Styredeltakelse	Avtale om personalutveksling	Antall årsverk
IKADA		1	Nei	
Akerselva Innovasjon		1	Nei	

Formidling

Delmål 3.3: De vitenskapelige høyskolene skal formidle resultater fra forskning, faglig- og kunstnerisk utviklingsarbeid til allmennheten

AHOs delmål

AHO skal styrke og tydeliggjøre det kunstneriske utviklingsarbeidet som skjer ved institusjonen. Følgende faktorer er viktige i denne sammenhengen:

- Videre utvikling av sammenhengen mellom undervisning og FoU ved AHO.
- Tydeliggjøring og vitenskapelig bearbeiding av det kunstneriske utviklingsarbeidet og den produksjon av verk som skjer ved AHO.
- Utvikling av nasjonale indikatorer for merittering innen dette feltet.

Resultatmål

- Tverrfaglig Arena for Byutvikling (TAB) skal videreutvikles til å bli et sentralt møtested for diskusjon av byutvikling i Oslo.
- AHO skal utvikle ny nettside som middel til bedre formidling av FoU og kunstnerisk virksomhet ved AHO.
- AHO skal videreutvikle sin utstillingsaktivitet og særlig legge vekt på visning av studentarbeider og publisering av FoU-arbeid og kunstnerisk virksomhet utført av medarbeidere ved AHO.

Resultat

Resultatmålene er i hovedsak nådd. AHOs FoU-dokumentasjon viser en relativt bred formidlingsaktivitet av de faglige ansatte. En del av formidlingsaktiviteten foregår i regi av og samarbeid med Norsk Form og Norsk Designcenter og innenfor rammene av Akerselva Innovasjon. Tverrfaglig Arena for Byutvikling (TAB) er et eksempel på denne typen samarbeid som er formalisert. TAB består av samarbeidspartnerne Norsk Form, UMB, AHO, Plan- og bygningsetaten i Oslo kommune, og Norske Arkitekters Landsforbund. Møtene er lagt til Norsk Design- og Arkitektursenter.

Utvikling av ny web pågår fortsatt. Det gjøres løpende utvikling innenfor rammen av nåværende løsning, for eksempel dokumentasjon av aktiviteter, gallerivirksomhet, gjesteforelesninger.

Utstillinger

- Galleri AHO har i 2006 vist 11 utstillinger.
http://www.aho.no/nyheter/2006/2006_Galleri_AHO.htm
- AHOs vandretstilling (professor Elisabeth Tostrup) "Wenche Selmer - arkitekt" har i 2006 vært vist i Tsjekia og Slovakia.

Publikumsarrangementer

- Fagmiljøene benytter AHOs lokaler for konferanser og workshops. Det har vært stor aktivitet i 2006, jf. http://www.aho.no/konferanser/konferanse_hoved.htm
- Deltakelse i Forskningsdagene 2006 og utstilling på universitetsplassen.

Utgivelse av tidsskrifter

Alle AHOs Ph.D.-avhandlinger blir utgitt i egen institusjonsserie (Con-text). I 2006 ble det utgitt 6 avhandlinger.

Annet

AHO har inngått samarbeid med Stiftelsen Veiene fra Roma og Universitetet i Oslo om et prosjekt som innebærer at en professor ved AHO leies ut i 70 % stilling fram til 2012 for å drive formidlingsvirksomhet med basis i Det norske institutt i Roma.

Tabeller for faglig publisering og formidling 2006:

Artikler i fagtidsskrift	Kapittel i bok/rapport	Fagbok/rapport utg. av inst.	Ph.D.-avhandling	Vit. konferanseforedrag
30	11	5	5	40

Foredrag fagmote	Gjeste-forelesning	Uspesifisert faglig formidling	Jury-virksomhet	Priser/utmerkelse	Utstilling av verk
36	21	6	7	3	2

Tabell for formidling til allmennheten 2006:

Kronikk i dags- eller ukepresse	Intervju	Populærvit. foredrag	Kurator-virksomhet
25	5	4	1

Tabell for verksproduksjon 2006:

Verk tildelt pris	Publisert verk	Innkjøpt verk	Scenografi
1	12	1	1

AHO registrerer verk etter kriteriene:

- Verk tildelt internasjonal eller nasjonal pris
- Verk publisert i tunge faglige internasjonale eller nasjonale tidsskrifter/monografier
- Inviterte eller premierte konkurranseforslag
- Verk innkjøpt av museum o.a.
- Scenografisk verk

Rekruttering

Delmål 3.4: De vitenskapelige høyskolene skal gjennom tiltak i studentrekrutteringen medvirke til mindre kjønnsdelt arbeidsliv

AHOs delmål

AHO skal øke andelen kvinner i førstestillinger.

Resultatmål

AHO skal i løpet av 2006 utvikle en plan for likestilling som klarlegger strategier og inneholder tiltak for å øke andelen kvinner i førstestillinger.

Resultat

AHO har en relativt lik kjønnsfordeling blant studentene. Det samme er tilfelle blant administrativt ansatte, midlertidig ansatte og deltidsansatte i fagstillinger, stipendiater og universitetslektorer. Når det gjelder vitenskapelige førstestillinger er andelen kvinner svært lav også på AHO.

AHO har i løpet av 2006 startet arbeidet med utvikling av en plan for likestilling. Denne forutsettes vedtatt våren 2007.

Delmål 3.5: De vitenskapelige høyskolene skal øke rekrutteringen av studenter med minoritetsspråklig bakgrunn

AHOs delmål

AHO skal øke andelen studenter med minoritetsbakgrunn.

Resultat

AHO har utviklet sin opptaksprøve slik at den ikke vektlegger lavere språklig ferdighet i norsk. Også den ferdighetsorienterte profilen i studiene likestiller studenter med minoritetsbakgrunn og eventuelt svakere språklige ferdigheter. Det er gjennomført markedsføringstiltak til skoler med stor andel minoritetsbakgrunn og i miljøer med stort innslag av ungdom med minoritetsbakgrunn gjennomføres.

1.1.4 Personal- og økonomiforvaltning

Hovedmål 4: Universiteter og høyskoler skal ha personal- og økonomiforvaltning som sikrer effektiv utnyttelse av ressursene

Delmål 4.1: Vitenskapelige høyskoler må ha en økonomiforvaltning som tar hensyn til de strategiske prioriteringene ved institusjonene og fremtidige økonomiske bindinger

AHOs delmål

- AHO skal ha en økonomiforvaltning som fullt ut tilfredsstillende de eksterne kravene til kvalitet og som samtidig blir et tjenlig redskap for budsjettering og økonomistyring.
- AHO skal videreutvikle sitt styringssystem slik at det sikrer medvirkning og rasjonelle beslutningsveger.
- AHO skal ha gode lokaler for studenter og lærere som gir mulighet for eksternt finansiert virksomhet og randsonevirksomhet.

Institusjonens resultatmål

- AHO skal i løpet av 2006 ha utviklet og tatt i bruk et revidert system for økonomiforvaltning.
- Systemet for økonomiforvaltning, strategisk plan og langtidsbudsjett skal utvikles og tildeling av ressurser til FoU skal skje slik at ressursbruken i 2007 i større grad enn tidligere reflekterer strategiske prioriteringer.
- AHO skal i løpet av 2006 klargjøre budsjetteringsprinsippene og utvikle budsjettpresentasjonen slik at budsjettet blir mer transparent og egnet for resultatkontroll.
- AHO skal i løpet av 2006 utarbeide et langtidsbudsjett.
- AHO skal i 2006 vurdere den administrative organiseringen og tilpasse den til enhetlig ledelse.
- AHO skal evaluere instituttstrukturen i 2006.

Resultat

- AHO har evaluert instituttstrukturen i 2006.
- Revidert system for økonomiforvaltning er utviklet og tatt i bruk. Prosjekt er gjennomført etter initiativ fra KD og med PWC som konsulent.
- Budsjettprinsippene og budsjettpresentasjonen er utviklet i samsvar med resultatmålet.
- Prioriteringer i budsjettet og tildeling av forskningsressurser i 2007 har ført til mer ressurser til FoU.
- AHOs instituttstruktur er evaluert og antall institutter er redusert fra 5 til 4.
- Administrasjonen er nå delt i en hovedadministrasjon og en fagadministrasjon. Direktøren leder hovedadministrasjonen, mens rektor inntil videre leder fagadministrasjonen.
- Langtidsbudsjett er utarbeidet.

Ressursbruk og resultater

Årsverksinnsatsen ved AHO har endret seg lite i 2006. En har foretatt en omfordeling av ressursbruk ved å øke antall studenter pr. lærer i grunnundervisningen, holde dette forholdet konstant i masterundervisningen og øke ressursbruk i FoU. Fokus på FoU sammen med bevisst omdisponering av ressurser synes å gi effekter.

Det er i 2006 stilt mer ressurser til disposisjon til prosjektakkvisisjon, utvikling av faglige nettverk og strategiske satsinger. Den målbare effekten av dette i 2006 er begrenset, men under forutsetning av at denne prioriteringen kan opprettholdes, forventer en positive effekter også av dette i forhold til hovedmålene.

AHO økte i 2006 arealbruken med ca. 15 % ved at 3. etasje i vestfløyen ble rehabilitert og satt i tidsmessig stand til skolens formål. De nye arealene ble gradvis tatt i bruk i høstsemesteret, men en vil først i 2007 utnytte dem effektivt. På denne måten har en lagt grunnlag for økt satsing og kvalitet innen FoU ved at en nå lettere kan tilby gjesteforskere og stipendiater gode arbeidsforhold og tilby gode arbeidsforhold for forskergrupper.

AHO legger til grunn at avviklingen av den kommersielle virksomheten innen rapid prototyping har vært riktig med tanke på effektiv ressursbruk og å oppfylle behov i samfunnet. Dette har gitt rom for å øke ressursinnsatsen rettet mot utdanning og FoU, samtidig som en har overlatt til andre aktører å operere i det kommersielle markedet for modeller, prototyper og spesialverktøy.

AHO legger til grunn at statsoppdraget er gjennomført i samsvar med bevilgningsforutsetningene i 2006.

Økonomisk stilling og fremtidsutsikter

AHO har tilgang på ressurser som sikrer høy internasjonal kvalitet på undervisningen og høyt internasjonalt nivå på kunstnerisk utviklingsarbeid og deler av FoU-virksomheten. Det er likevel en stor utfordring å forbedre, og ikke minst sikre, den økonomiske stillingen.

- På FoU-siden har en et stort behov for strategisk satsing, til dels med betydelig risiko.
- Innen undervisningen mener en at tildeling av flere studieplasser vil gi en meget god utnyttning av eksisterende ressurser samtidig som en imøtekommer viktige samfunnsbehov.

AHO har hatt begrenset eksternt finansiert virksomhet og derav mulighet til oppbygging av virksomhetskapital. Kommersialisering av rapid prototyping førte til en belastning på virksomhetskapitalen i stedet for det motsatte. Mangel på virksomhetskapital begrenser AHOs muligheter til strategiske satsinger utenfor statsoppdraget. En satser imidlertid nå bevisst på å øke den eksterntfinansierte aktiviteten og forutsetter at dette skal gi grunnlag for å bygge opp virksomhetskapital.

AHO har hatt en positiv utvikling både når det gjelder avlagte studiepoeng og antall doktorgrader og en arbeider målbevisst for at denne utviklingen skal fortsette. Dette vil bidra til en positiv utvikling for institusjonens økonomiske stilling. Den mangel på avklaring som en fortsatt har, særlig når det gjelder forskningskomponenten, skaper

usikkerhet. En forutsetter imidlertid at systemet vil bli utviklet slik at AHO får mulighet til premiering ut fra kriterier som passer for fagenes egenart.

Den uavklarte stillingen for formidlingskomponenten har mindre betydning for AHO, og en forutsetter at skolen her er i om lag samme stilling som majoriteten av universiteter og høyskoler.

AHO mener å kunne bedre sin økonomi og utvide sin virksomhet på to ulike måter:

- Økning i ekstern finansiert virksomhet.
- Økning i antall studieplasser. Forholdene ligger svært godt til rette for dette, og på denne måten vil en kunne øke avkastningen av investeringer i bygninger og utstyr og utnytte skolens fagkompetanse bedre. Samtidig vil en understreke at økt antall studieplasser i skolens fag imøtekommer et klart samfunnsbehov. AHO har stor tilgang på kvalifiserte studenter og skolen har, i motsetning til andre institusjoner som tilbyr tilsvarende utdanning, ingen muligheter til å øke opptaket på bekostning av mindre etterspurte utdanningstilbud. I sitt satsingsforslag utenfor rammen for 2008 har AHO igjen prioritert øking av antall studieplasser i henhold til opptak og utvikling av studieretning i landskapsarkitektur.

REGNSKAP 2006

4. Økonomidata

4.1 Årsregnskap for universitet og høyskoler

Tabell 4.1.1 Resultatregnskap (beløp NOK i hele 1000)

	2006	2005
Tilskudd fra KD, andre departement og statlige etater	91,466	87,883
Tilskudd fra NFR	2,714	221
Inntekt fra oppdragsvirksomhet	3,791	1,589
Andre inntekter	1,703	1,272
Sum driftsinntekter	99,674	90,965
Lønnskostnader	-51,301	-50,823
Investeringer og vedlikehold	-2,715	-1,887
Andre driftskostnader	-39,866	-40,067
Sum driftskostnad	-93,882	-92,777
Driftsresultat før avregning bevilgningsfinansiert virksomhet	5,792	-1,812
Netto avregning bevilgningsfinansiert virksomhet	-5,456	840
Driftsresultat etter avregning bevilgningsfinansiert virksomhet	336	-972
Netto finansinntekt/(-kostnad)	5	-95
Ordinært resultat	341	-1,067
Resultat fra årets virksomhet	341	-1,067
<i>Underskudd bevilgningsfinansiert virksomhet belastet:</i>		
Annen virksomhetskapiatal		1,067

Tabell 4.1.2 Balanse (beløp NOK i hele 1000)

	2006	2005
Eiendeler		
Kundefordringer	1,293	478
Prosjektfordringer	664	155
Andre fordringer	5,530	216
Bankinnskudd, kontanter og lignende	15,679	10,594
Sum eiendeler	23,166	11,443
VIRKSOMHETSKAPITAL OG GJELD		
Virksomhetskaperital (fra ekstern finansiert virksomhet)		
Annen virksomhetskaperital	-427	768
Sum virksomhetskaperital	-427	768
Avsetninger for forpliktelser		
Avsatt andel av tilskudd til bevilgningsfinansiert virksomhet	5,384	73
Sum avsetninger for forpliktelser	5,384	73
Gjeld		
Leverandørgjeld	8,694	-2,908
Skyldig skattetrekk	2,418	-1,969
Andre skyldige offentlige trekk	229	-358
Skyldige offentlige avgifter	1,893	-1,398
Avsatte feriepenger	3,852	-3,873
Prosjektgjeld	621	-757
Annen kortsiktig gjeld	502	-1,021
Sum gjeld	18,209	-12,284
Sum virksomhetskaperital og gjeld	23,166	-11,443

4.1.3 Kontantstrømpoppstilling (beløp NOK i hele 1000)

	2006	2005
Resultat etter avregning bevilgningsfinansiert virksomhet	336	-972
Kostnadsføring av driftsmidler	2,715	1,887
Endring i kundefordringer	-815	1,716
Netto endring i prosjektfordringer/-gjeld	-645	2,724
Endring i leverandørgjeld	5,786	2,616
Endring i andre tidsavgrensingsposter	-5,039	-488
(A) Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	2,338	7,483
Kostnadsføring av driftsmidler	-2,715	-1,887
(B) Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-2,715	-1,887
Endring avsatt andel av tilskudd til bevilgningsfinansiert virksomhet	5,457	-840
Netto finansinntekt/(-kostnad)	5	5
(C) Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	5,462	-835
(E) Netto endring i bankinnskudd, kontanter og lignende (A-B+/-C+/-D)	5,085	4,761
(F) Beholdning av bankinnskudd, kontanter og lignende ved periodens begynnelse	10,594	5,833
Beholdning av bankinnskudd, kontanter og lignende ved periodens slutt (F+/-E)	15,679	10,594
Spesifikasjon av kontantbeholdningen ved periodens slutt		
Innskudd statens konsernkonto (ikke rentebærende)	15,678	10,678
Andre rentebærende bankinnskudd		-85
Håndkasser og andre kontantbeholdninger	1	1
Sum bankinnskudd og kontanter	15,679	10,594

4.1.4 Noter (beløp NOK i hele 1000)

Note 1 Spesifikasjon av driftsinntekter	2006	2005
Årets tilskudd fra UFD	91,168	87,883
Årets tilskudd fra andre departement og statlige etater	298	0
Årets tilskudd fra UFD, andre departement	91,466	87,883
Årets tilskudd fra NFR	2,714	221
Inntekt fra ekstern finansiert virksomhet		
EU tilskudd / tildeling fra rammeprogram for forskning	164	
Andre	3,627	1,589
Sum inntekt fra ekstern finansiert virksomhet	3,791	1,589
Andre inntekter		
Andre inntekter 1	1,703	660
Andre øvrige inntekter		612
Sum Andre inntekter	1,703	1,272
Sum driftsinntekter	99,674	90,965

Note 2 Lønnskostnader, antall tilsatte m.m	2006	2005
Lønninger	-38,142	-36,099
Feriepenger	-4,397	-4,368
Arbeidsgiveravgift	-6,289	-6,156
Pensjonskostnader	-3,918	-4,291
Sykepenger og andre refusjoner	1,884	439
Andre ytelser	-439	-348
Sum lønnskostnader	-51,301	-50,823
Gjennomsnittlig antall årsverk i løpet av regnskapsåret	90	90

Note 3 Investeringer og påkostninger av driftsmidler	2006	2005
Eiendom og bygg (benyttes kun av de som eier bygg)		-1,508
Teknisk data og undervisningsutstyr	-1,085	-108
Anleggsmaskiner og transportmidler	-14	-271
Kontormaskiner og inventar	-1,616	
Sum investeringer og påkostninger av driftsmidler	-2,715	-1,887

Note 4 Andre driftskostnader	2006	2005
Husleie	-19,000	-16,450
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	-230	-320
Andre kostnader til drift av eiendom og lokaler	-4,238	-5,244
Mindre utstyrsanskaffelser	-402	-169
Konsulenter og andre kjøp av fremmedytelser	-5,267	-5,131
Reiser og diett	-2,967	-3,307
Kostnader til tele og data (ikke utstyrsanskaffelser)	-1,977	-3,188
Andre kontorkostnader	-2,573	-3,053
Øvrige driftskostnader	-3,213	-3,205
Sum andre driftskostnader	-39,867	-40,067

Note 5 Netto finansinntekt /(-kostnad)	2006	2005
Finansinntekter		
Annen finansinntekt (agio)	17	7
Sum finansinntekter	17	7
Finanskostnader		
Nedskrivning egenfinansierte aksjer		-100
Annen finanskostnad	-12	-2
Sum finanskostnader	-12	-102

Note 6 Ekstraordinære poster.

Noten er ikke aktuell for AHO

Note 7 Investeringer i aksjer og selskapsandeler.

Noten er ikke aktuell for AHO

Note 8 Beholdninger.

Noten er ikke aktuell for AHO

Note 9 Kundefordringer.

Noten er ikke aktuell for AHO

Note 10 Prosjektfordringer- /gjeld							2006	2005
Kundefordringer pålydende							1,527	815
Avsatt til latent tap							-234	-337
Sum kundefordringer							1,293	478
Kostnadsført tap utgjør							0	1,080
Aldersfordeling kundefordringer								
Antall dager	IKKE FORFALT	1-30	31-60	61-90	91-180	181-360	>360	Sum
2006	983	220	12	0	123	52	137	1,527
2005	433	19	0	142	7	47	167	815

Note 10 Prosjektfordringer/-gjeld for Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo	2006	2005
Påløpt, ikke fakturert inntekt aktive prosjekter	664	155
Forskuddsfakturert inntekt aktive prosjekter	-621	-757
Netto prosjektfordring/(-gjeld)	43	-602

Note 11 Andre fordringer	2006	2005
Fordringer på ansatte		
Reise- og ekskursjonsforskudd	102	30
Personallån	52	77
Andre fordringer på ansatte	238	109
Sum fordringer på ansatte	392	216
Periodisering		
Forskuddsbetalte kostnader	5,207	0
Andre periodiseringer	-69	0
Sum periodiseringer	5,138	0
Sum andre fordringer	5,530	216

Note 12 Bankinnskudd, kontanter og lignende	2006	2005
Innskudd i statens konsernkonto (ikke rentebærende)	15,678	10,678
Andre bankinnskudd og interimskonti		-85
Håndkasser og andre kontantbeholdninger	1	1
Sum bankinnskudd og kontanter	15,679	10,594

Note 13 Skyldige offentlige avgifter	2006	2005
Skyldig merverdiavgift	-26	244
Skyldig arbeidsgiveravgift	-1,867	-1,641
Sum skyldige offentlige avgifter	-1,893	-1,397

Note 14 Annen kortsiktig gjeld	2006	2005
Gjeld til ansatte		
Utlegg	60	0
Annen gjeld til ansatte	-11	11
Sum gjeld til ansatte	49	11
Periodiseringer		
Periodiserte påløpte lønnskostnader	-267	-1,031
Andre periodiseringer	-284	0
Sum periodiseringer	-551	-1,031
Sum annen kortsiktig gjeld	-502	-1,020

Note 15 Netto avregning bevilgningsfinansiert virksomhet					
Inntektsført bevilgning:	31.12.2006	Avgang 2006	Tilgang 2006	31.12.2005	Endring
Kunnskapsdepartementet					
IKT-investeringer	(1000)	(1000)		0	1000
Rapid Prototyping - teknologi	(500)	(500)		0	500
Bidrag til prosjekter med usikker finansiering	(500)	(500)		0	500
Utvikling og investering av AHO-Web	(300)	(300)		0	300
Fagstrategiske satsninger FOU	(500)	(500)		0	500
Styrking av investeringsbudsjettet	(1395)	(1395)		0	1395
Udisponerte midler ved styret	0	(786)		786	786
Strategiske forskningsmidler	0		230	(230)	(230)
BFV-prosjekter	(753)		259	(1012)	(259)
Sum Kunnskapsdepartementet	(4948)	(4981)	489	(456)	4492
Andre departementer					
Sum andre departementer	0			0	0
Norges Forskningsråd					
NFR prosjekt 144582/S20 Byens fysiske transformasjon	0	(382)		382	382
NFR prosjekt 174772 Arkitektur og Rapid Manufacturing	38		38	0	(38)
NFR prosjekt 171622/V20 Modernism on Display	24		24	0	(24)
NFR prosjekt 171888/S10 Touch	(339)	(339)		0	339
NFR prosjekt 176717/I10 Rapid Prototyping teknologi som ind.innovasj.kat.	(159)	(159)		0	159
NFR prosjekt 173686/I50 Rapid Prototyping teknologi	0	(147)		147	147
Sum Norges forskningsråd	(436)	(1027)	62	529	965
Sum avsatt andel av tilskudd til bevilgningsfinasiert virksomhet	(5384)	(6008)	551	73	5457
Ikke inntektsført bevilgning:					
Dette er ikke aktuelt for AHO, da hele bevilgningen er inntektsført.					

(AHO anser den andel av det statlige tilskuddet som ikke er benyttet ved regnskapsavslutningen som forpliktelse. Tildelte, ubenyttede midler er avregnet som forpliktelse)

Note 16 Virksomhetskapital ved enhetene.

Noten er ikke aktuell for AHO

Note 17 Annen virksomhetskapital	2006
Annen virksomhetskapital 01.01	-768
Overført fra årets resultat	341
Annen virksomhetskapital 31.12	-427

Note 18 Bunden virksomhetskaptal.

Noten er ikke aktuell for AHO

Tabell 4.2 Resultatregnskap på avdelings-/fakultetsnivå.

Tabellen 4.2 utgår.

Kommentar til resultatet

Ved disponering til investeringer gjennom året ble det lagt til grunn et forsiktighetsprinsipp slik at en unnlot å foreta investeringer i 2007 pga. usikre prosjektinntekter. Overskuddet for 2006 er i hovedsak vedtatt benyttet til slike utsatte investeringer.

Inntekter

Prosjektinntekter fra NFR og andre statlige virksomheter er behandlet som BFV. I resultatregnskapet fremgår at av AHOs totale inntekter på i underkant av 100 mill utgjør bevilgningen 91 mill, tilskudd fra NFR 2,7 mill, annen ekstern finansiering 3,8 mill og andre inntekter 1,7 mill. Andre inntekter er i hovedsak salg av ymse slag f.eks. kopi/print til studentene.

Kostnader:

Lønn: (jf. note 2) Det er utgiftsført 51.3 mill kr i lønnskostnader. I posten andre driftskostnader (jf. note 4) er inkludert 2,5 mill kr til selvstendig næringsdrivende som fakturerer undervisning, honorar m.v. Dette betyr at lønnskostnadene utgjør 53.8 mill eller nærmere 54 % av inntektene.

Investeringer: (jf. note 3) Det ble i budsjettet for 2006 avsatt kr 3.3. mill til investeringer og i revidert budsjett ble dette øket med kr 250 000 til møbler 3. etg. vest. Resultatet viser at 2,7 mill kr. er benyttet.

Ordinært resultat kr 0.341 mill som fremkommer i resultatoversikten gir uttrykk for overskudd på EFV ekskl. prosjekter finansiert av NFR og andre statlige virksomheter.

Kundefordringer: (note 9) Det er foretatt en kritisk gjennomgang av fordringsmassen og alle fordringer eldre enn 30 dager et avsatt til tap.

Av andre fordringer/periodiseringer (note11) gjelder 5,2 mill forskuddsbetalt husleie.

Bankinnskudd: (note 12) Finansdepartementet har fokus på sektorens høye innskudd i Norges Bank. For AHOs del er dette innskuddet kr 15,6 mill som skal omfatte siste termin skattetrekk kr 2,4 mill og arbeidsgiveravgift kr 1,9 mill, avsetninger til feriepenger for utbetaling i juni 2007 kr 3,9 mill og kr 8,6 til leverandørgjeld.

Avsetninger - Note 15: Styret har vedtatt at årets overskudd på 4,2 mill kr avsettes slik:

- IKT-investeringer 1,0 mill kr: Dette er investeringer som var budsjettet i 2006, men av forskjellige årsaker kommer ikke dette før i 2007.
- RP-teknologi: 0,5 mil kr.
- Avsetning til prosjektfinansiering 0,5 mill kr: Støtte til bidragsprosjekter med usikkert resultat. Dette gjelder bl.a. etterutdanningsmaster i urbanisme.
- AHO-web 0,3 mill kr: AHOs nye web er trolig underbudsjettet.

- Fagstrategiske satsinger 0,5 mill kr: Avsetning til FoU-satsning i større definerte prosjekter ("Senter for byforskning", satsning "Ocean North") Denne prosjektdefinerte satsningen kommer i tillegg til tidligere prioriterte strategiske satsing på FoU som del av 2007-budsjettet.
- Styrking av investeringsbudsjettet 1,4 mill kr: AHO har nå brukt nåværende lokaler i snart 6 år. En arbeider nå med å "reprogrammere" bygget ut fra de erfaringer som er gjort og den utvikling som ha skjedd bl.a. knyttet til teknologi. Målsettingen med dette er å få en mer optimal bruk av lokalene. I forbindelse med innflytting ble det også foretatt betydelig oppgradering av AHOs verksteder og slitasje og ny teknologi medfører behov for investeringer også på dette området. Det foreslås at det avsettes midler til fornyelser i bygget, inventar og verkstedsutstyr.

Note 17. AHO har negativ virksomhetskapital som skriver seg fra avviklingen av Berkano. Denne er redusert med overskudd fra prosjekter som er 100 % eksternt finansiert.

Prosjekter

Det er foretatt en fullstendig gjennomgang av alle prosjektene og prosjekter uten aktivitet er avsluttet. De løpende prosjektene er belastet med indirekte kostnader. Løpende prosjekter og avsluttede prosjekter er belastet med henholdsvis kr 1,269 mill og kr 0,251 mill i lønn for fast ansatte; til sammen kr 1,5 mill. Overheadinntektene utgjør til sammen kr 1,5 mill. Prosjektene har gitt AHO en netto tilførsel på 1,4 mill (kr 1,5 mill lønn til fast ansatte + kr 1,5 mill i overhead – AHOs bidrag kr 1,6 mill).

Likviditetsutvikling

AHO har hatt tilstrekkelig likviditet gjennom året til å gjennomføre bevilgningsfinansiert virksomhet i samsvar med planene. Årets resultat bidrar til å styrke likviditeten.

Delmål 4.2: De vitenskapelige høyskolene må videreutvikle budsjett- og økonomisystemene og sørge for nødvendig opplæring av personalet

AHOs egenformulerte delmål

AHO skal i løpet av 2006 ferdigstille og implementere tilfredsstillende og tjenlige rutiner og retningslinjer for regnskapsføring, årsavslutning og regnskapsmessig oppfølging av prosjekter. Internkontrollsystemet/økonomihåndboka skal da være tilfredsstillende utviklet, alle rutiner og regler skal være beskrevet/oppdatert.

Resultater

AHO har: Utarbeidet tiltaksplan for gjennomføring av risikoanalyse.

- Utarbeidet serviceerklæring for hovedadministrasjonen som inkluderer økonomifunksjonen.
- Sørgt for tilfredsstillende bemanning av regnskapsfunksjonen.
- Tydeliggjort styrets og ledelsens forståelse og ansvar for internkontroll.
- Kartlagt og dokumentert plan- og budsjettprosessen.
- Evaluere og revidere den interne budsjettmodellen.
- Utviklet økonomirapporteringen til budsjettansvarlige og styret.

- Kvalitetssikret rutiner for rapportering av studiepoeng og publiseringsdata.
- Utviklet rutinene for oppfølging av kundefordringer.
- Gjennomført intern kompetanseoppbygging.
- Utviklet rutinene for prosjektstyring.
- Gjennomgått sentrale rutiner i forhold til krav i RØS/ BØS.
- Gjennomgått prosess- og rutinedokumentasjon for avstemming, periode- og årsavslutning.

Kompetanseheving av administrativt ansatte

Intern opplæring er gjennomført og enkeltemedarbeidere har gjennomført individuelle opplegg.

Kvalitetsheving av budsjett- og økonomisystemene

Det vises til oppfølgingsprosjektet for økonomirutiner som er initiert av KD og til resultatene som er oppsummert over.

Innføring av elektronisk anskaffelsesstøttesystem jf. avsnitt 6

Det vil bli vurdert i 2007. AHO mener å følge reglene for offentlige anskaffelser og er i stand til å gjennomføre foredelaktige prosedyrer ved større innkjøp av IT-utstyr. AHO benytter for øvrig Uninetts innkjøpsavtaler i en viss utstrekning. En forventer begrenset gevinst ved bruk av elektronisk anskaffelsessystem i en institusjon av denne størrelsen.

Innføring av e-handel og elektronisk fakturabehandling jf. avsnitt 6

Ikke innført, vil bli vurdert i 2007. En forventer begrenset gevinst på grunn av institusjonens størrelse.

Institusjonens styring

AHO valgte i 2005 enhetlig ledelse med ekstern styreleder og rektor med både administrativt og faglig hovedansvar. Nåværende rektor er ansatt for 4 år fra 1.1.2006. Tilpasning til enhetlig ledelse har ført til at AHO i 2006 har innført en administrativ organisering fordelt på 2 avdelinger: En hovedadministrasjon (økonomi, drift, forvaltning) ledet av direktør og en fagadministrasjon ledet av fagdirektør. Rektor har foreløpig også rollen som fagdirektør og leder fagavdelingen. Styreleder og rektor vurderer resultatene av ny styringsmodell som positive.

Helse, miljø og sikkerhet

Resultatmål:

Sykefraværet skal ikke øke i 2006.

Resultat:

Sykefraværet i 2006 var på under 6 %. Dette er lavt, men likevel en liten økning fra 2005. Økningen antas å være tilfeldig og ikke uttrykk for en trend.

3.9 Sykefravær.

Sykefravær								
Stillingskategori	Egenmeldt				Legemeldt			
	Sykefraværsdagsv.		Sykefraværspros.		Sykefraværsdagsv.		Sykefraværspros.	
	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner
Undervisnings-, forsknings- og formidlingsstillinger	21,8	0	0,21	0	173,81	266,6	1,67	5,45
Teknisk/ administrativt personale	30,9	52,3	1,16	1,38	180,89	245,1	6,79	6,44
Inngått avtale om inkluderende arbeidsliv	Ja							

Arbeidsmiljøet oppfattes generelt som tilfredsstillende. AHO er IA-bedrift. Gjennom bedriftshelsetjenesten foretas det registreringer av det psykososiale arbeidsmiljøet. Innleid konsulent har i 2006 deltatt i arbeid med konfliktløsning, teambygging, "coaching" og styrking av det psykososiale arbeidsmiljøet i AHOs administrasjon. AHO har ingen pålegg fra tilsynsorganer verken knyttet til HMS eller det ytre miljø.

AHO har avtale med bedriftshelsetjeneste om oppfølging av miljøarbeid. Det er bl.a. gjennomført vernerunde med fokus på ergonomi med oppfølging.

Personal

Delmål: 4.3: De vitenskapelige høyskolene skal gjennom egen personalpolitikk medvirke til et mindre kjønnsdelt arbeidsliv

AHOs delmål

- AHO skal bidra til et inkluderende arbeidsliv.
- AHO skal ha en personalforvaltning som sikrer at både arbeidsgivers og arbeidstakers rettigheter og plikter blir ivaretatt.
- AHOs likestillingspolitiske hovedmål er å få flere kvinner inn i førstestillinger.

Resultatmål

- AHO skal i 2006 utvikle en ny personalpolitikk.
- Målene for likestilling i personalpolitikken og i strategisk plan skal konkretiseres i en ny handlingsplan for likestilling.

Resultat

- Ny lønnspolitikk er vedtatt, personalreglement og personalpolitikk legges fram for AHOs styre våren 2007.
- I mann og ingen kvinner fikk opprykk i vitenskapelig stilling i 2006.
- AHO hadde 1 nytilsatt mann og ingen nytilsatte kvinner i vitenskapelige stillinger i 2006.
- Kvinner prioriteres til post. doc.-stillinger og en kvinne er ansatt i post doc i 2006.
- Utarbeiding av en ny handlingsplan for likestilling startet i 2006 og vil bli lagt fram for AHOs styre våren 2007.

3.1 Tilsatte (årsverk), 2006 for Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo 2006

Stillingsstype	Grunnbudsjett		Eksternt finansiert						Summer	
			NFR		Arbeidsmarkeds-tiltak		Andre			
	Fast tilsatt	Midl. tilsatt	Fast tilsatt	Midl. tilsatt	Fast tilsatt	Midl. tilsatt	Fast tilsatt	Midl. tilsatt	Totalt antall	Prosent kvinner
1. Undervisnings- forsknings- og formidlingsstillinger	33.00	32.10	0.80	2.00	-	-	-	1.00	68.90	36.14
a) herav professor (prof. II ikke med)	(17.60)	(2.80)	(0.40)	-	-	-	-	-	(20.80)	(10.58)
b) herav undervisningsdosent	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
c) herav høgskoledosent	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
d) herav universitetslektor	(3.00)	(11.50)	-	-	-	-	-	-	(14.50)	(35.86)
e) herav førsteamanuensis	(10.00)	(2.60)	-	-	-	-	-	-	(12.60)	(43.65)
f) herav førstelektor	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
g) herav høyskolelektor	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
h) herav høgskolelærer	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
i) herav stipendiater	-	(13.00)	-	(1.00)	-	-	-	(1.00)	(15.00)	(66.67)
j) herav post-doc	-	(1.00)	-	(1.00)	-	-	-	-	(2.00)	(100.00)
2. Støttestillinger for undervisning, forskning og formidling	2.80	-	-	-	-	-	-	-	2.80	100.00
3. Drifts- og vedlikeholdsstillinger	2.60	1.50	-	-	-	-	-	-	4.10	0.00
4. Administrative stillinger	18.20	6.50	-	-	-	-	-	-	24.70	61.54
a) herav ledere	(1.00)	(1.00)	-	-	-	-	-	-	(2.00)	(0.00)
b) herav mellomledere	(3.00)	-	-	-	-	-	-	-	(3.00)	(33.33)
5. Andre stillinger	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	56.60	40.10	0.80	2.00	0.00	0.00	0.00	1.00	100.50	42.69

3.2 Årsverk i stipendiatstillinger, høst 2006 for Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo

Studium (DBH- kategorier)	Finansiert over institusjonens grunnbudsjett		Finansiert over Norges Forskningsråd		Finansiert over andre eksterne kilder		Sum	
	Totalt	Kvinner	Totalt	Kvinner	Totalt	Kvinner	Totalt	Kvinner
Arkitektur	12	9	0	0	1	1	13	10
Designutdanning	1	1	1	0	0	0	2	1
Totalt	13	10	1	0	1	1	15	11

AHO har i alt 15 stipendiatstillinger. 2 av stillingene finansiert over skolens grunnbudsjett ble besatt av kvinner i 2006, men disse tiltrådte først i 2007

3.3 Mellomledere (Data til AAD), 2006 for Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo

Stillingsnavn	Årsverk	
	Kvinner	Totalt
ADMINISTRASJONSSJEF (1058)	0.00	1.00
AVDELINGSLEDER (1003)	1.00	1.00
INSTITUTTLEDER (1475)	1.00	4.00
HOVEDBIBLIOTEKAR (1077)	1.00	1.00
IKT-DIREKTØR (1062)	0.00	1.00
DIREKTØR (1062)	0.00	1.00
Sum	3.00	9.00

Denne tabellen er justert manuelt for å vise reelle tall. Den er justert fordi tre av instituttlederne har formelle vitenskapelige stillinger, hovedbibliotekar er i DBH ikke definert som mellomlederstilling og IKT-direktør og direktør (kode1062) blir i DBH definert som toppleder.

Andel kvinner i ledende administrative stillinger

AHO har 5 administrative mellomledere, av disse er 2 kvinner. Her er således kvinneandelen tilfredsstillende.

Rektor er AHOs øverste administrative leder, denne stillingen er besatt av en mann. Instituttlederstillingene ved AHO er å betrakte som faglige mellomledere, en av de fire instituttlederne er kvinne. Samlet sett er det således ønskelig å øke kvinneandelen i skolens lederstillinger.

Andel kvinner i undervisnings- og forskerstillinger

AHO har lav andel kvinner i undervisnings- og forskerstillinger (36 %), særlig gjelder dette professorstillinger. Av i alt 15 stipendiatstillinger (herav 2 stipendiatler tiltrådt i 2007) er 11 kvinner, og en har en kvinnelig post.doc. Denne betydelige overvekten av kvinner i disse stillingene antas på sikt å bidra til større andel av kvinner i førsteamanuensis- og professorstillinger.

Gjennomsnittslønn for kvinner og menn i vitenskapelige og administrative stillinger i 2006

Stillingskategori	Gjennomsnittslønn kvinner i kr	Gjennomsnittslønn menn i kr
Universitetslektor	409 000	405 000
Førsteamanuensis	433 000	469 000
Professor	521 000	532 000
Stipendiat	313 000	316 000
Konsulent	290 000	306 000
Førstekonsulent	345 000	357 000
Rådgiver	345 000	396 000

Oversikten viser gjennomsnittslønn for menn og kvinner i de stillingsgruppene der det er ansatt både kvinner og menn. Resultatet av de lokale lønnsforhandlingene i 2006 bidro til å utjevne lønnsforskjeller mellom kvinner og menn.

Kjønnsfordeling av heltids- og deltidsansatte :

	Deltid	Heltid
Menn	23 %	77 %
Kvinner	20 %	80 %

Bygg og leie

Resultatmål:

Nye lokaler i 3. etasje vest skal i løpet av 2006 innredes og tas i bruk delvis til egen virksomhet og delvis leies ut til leietakere som kan bidra til å styrke fagmiljøet i Maridalsveien 29.

Resultat:

Nye lokaler er innredet og tatt i bruk som planlagt.

Oversikt over gulvareal og utgifter til husleie m.m. i 2006.

Navn på bygg/eiendom	Antall brutto kvm	Når leieavtalen opphører	Leiebeløp i hele 1000 kr	Leiebeløp neste år i hele 1000 kr
Arealer der det betales leie til Statsbygg				
Maridalsveien 29	12056	30.09.2041	16,544,221	18,965,864
Maridalsveien 29 syd	60	01.01.2008	46,151	47,106
Sum arealer der det betales leie til Statsbygg	12116		16,590,372	19,012,970
Totalsummer for brutto kvm. og leiebeløp				
	12116		16,590,372	19,012,970

Redegjørelse og vurdering av arealsituasjonen

AHO har i dag tilstrekkelige arealer til å dekke behovene for både undervisningsformål og kontorer. Det er imidlertid et visst potensial for å utnytte fellesarealer og undervisningsrom bedre. Særlig gjelder dette tegnesaler. På sikt er det derfor mulig å øke studenttallet innenfor de lokaler en nå disponerer.

AHO leier ut 350 m² kontorlokaler til ekstern leietaker.

Statsbygg er eier av lokalene og har ansvar for evt. vedlikehold.

- Ingen større vedlikeholdsprosjekter i 2006
- Bruk av fullmakt til å inngå leie av lokaler finansiert over institusjonens grunnbudsjett, herunder avsluttende leieforhold i 2006 og nye leieforhold i 2006.

Tabell 6.1. Utdanningsinstitusjonen og samskipnaden (rapporteres ikke til DBH).

Navn på institusjonen: AHO

Fristasjon for studentsamskipnaden i 2006 (dvs. beregnet verdi av gratis lokaler og driftskostnader i tilknytning til dette)

Tiltak	Brutto areal (m ²)	Husleie ¹ kroner	Driftskostnader ² kroner	Sum kroner
Kantine	390	273 000	273 000	546 000
Sum				

Fristasjon for andre enn studentsamskipnaden i 2006

Tiltak	Brutto areal (m ²)	Husleie ³ kroner	Driftskostnader ⁴ kroner	Sum kroner
Ingen				
Sum				

Andre bidrag fra utdanningsinstitusjonen til samskipnaden, spesifisert på tiltak

Tiltak	Rapport 2006 (kr)	Budsjett 2007 (kr)	Budsjett 2008 (kr)
Bidrag til studentidretten	98 000	98 000	98 000
Sum			

¹Som beregningsgrunnlag for husleie er det benyttet en sats på kr 700 pr m² der faktisk husleie ikke kan benyttes.

²Verdien av ytelser for lys, varme, vask av lokaler, vakthold og vedlikehold av inventar og utstyr.

³Som beregningsgrunnlag for husleie er det benyttet en sats på kr 700 pr m² der faktisk husleie ikke kan benyttes.

⁴Verdien av ytelser for lys, varme, vask av lokaler, vakthold og vedlikehold av inventar og utstyr.

Samskipnadens bidrag til utdanningsinstitusjonen, spesifisert på tiltak

Tiltak	Rapport 2006 (kr)	Budsjett 2007 (kr)	Budsjett 2008 (kr)
Ingen			
Sum			

1 og 2: Det er regnet kr 700 pr m2 både i husleie og driftsutgifter

Miljøspørsmål/miljøledelse

AHOs resultatmål

AHO skal i løpet av 2006 ha innført systematisk miljøledelse på alle nivåer og redusert mengden avfall og søppel.

Resultat

Det er iverksatt tiltak for å redusere avfall og søppel. Systematisk miljøledelse er ikke gjennomført som planlagt.

Vurdering

Det fastsatte målet for miljøledelse er ikke nådd. Årsaken til dette er at en ikke har gitt dette tilstrekkelig prioritet, noe som har sin bakgrunn i andre høyt prioriterte oppgaver og forventet resultat. Systematisk miljøledelse har høy prioritet i 2007.

Innkjøp

Det er lagt vekt på å velge leverandører som har en miljøprofil på sine produkter.

Transport (IKT)

AHO har videobasert konferansesystem som benyttes for å redusere reisebehov.

Energi

AHOs lokaler er planlagt og tilrettelagt for å spare energi. Oppvarming foregår via fjernvarme.

Avfallshandtering

AHO leverer avfall til gjenvinning og en har lagt økt vekt på gjenbruk av materialer i forbindelse med studentarbeider.

2. PLAN FOR VIRKSOMHETEN 2007

Redegjørelse for planer 2007 bygger på Strategisk plan 2006 – 2010 vedtatt i AHOs styre 21.6.2006 og på Overordnet virksomhetsplan (OVP) vedtatt i AHOs styre 6.12.2006. Punkt 2.1.2 om FoU bygger i tillegg på Forskningsstrategien vedtatt av AHOs styre i september 2005. Forkortelsene som er vist i forbindelse med AHOs delmål refererer til Strategisk Plan 2006 – 2010 der målene er nærmere gjort rede for.

2.1 Utdanning

Hovedmål 1

De vitenskapelige høyskolene skal tilby utdanning av høy internasjonal kvalitet som er basert på det fremste innen forskning, faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid og erfaringskunnskap på sine fagområder.

AHOs hovedmål

AHO skal utdanne mastergradskandidater som faglig sett holder et meget høyt europeisk nivå innenfor arkitektur, urbanisme, landskapsarkitektur og design. Utdanningen skal gi studentene et bredt kunnskapsgrunnlag for videre utvikling både som fagpersoner og samfunnsborgere.

Resultatmål

- AHO skal ha et omdømme som et fremragende lærested.
- Læresteder både i Norge og internasjonalt skal anerkjenne en bestått masterutdanning ved AHO som en dokumentasjon av fagkompetanse på høyt nivå.
- Kandidater med utdanning fra AHO skal være attraktive innenfor profesjonene.
- Kandidatene skal gjennom sin utdanning ha tilegnet seg grunnleggende kunnskap og ferdigheter som kvalifiserer for arbeidsoppgaver også utenfor etablerte profesjonelle roller.
- Studentene skal gjennom sine fagvalg i løpet av utdanningen ha etablert sin egen fagprofil.

Delmål 1.1 Vitenskapelige høyskoler skal utdanne kandidater med høy kompetanse med relevans for samfunnets behov.

Styrke masterutdanningene (U1/SP)

AHO skal som oppfølging av Strategisk plan i løpet av 2006 og 2007 gjennomføre tydeligere faglige prioriteringer i masterundervisningen. AHO kan ikke tilstrebe topp internasjonalt nivå innenfor alle fagfelter institusjonen omfatter. De faglige satsingene må gjøres i forhold til de fagtradisjonene som vi er sterke innenfor, med utgangspunkt i den konkurransemessige situasjonen innenfor det enkelte fagfeltet, og med bevissthet

om de potensialene som eksisterer ved AHO og generelt i det norske og nordiske fagmiljøet.

Resultatmål

- Fra høstsemesteret 2007 skal AHO ha gjennomført en gjennomgang av alle studiekurs i masterundervisningen som sikrer at de tilstreber målet om "excellence". Disse studiekursene kan ha to ulike profiler: 1) enten ved å samsvare med satsinger innenfor FoU, eller 2) ved at de formidler profesjonskunnskap på høyt internasjonalt nivå.
- Det skal gjennomføres diskusjoner med Kunnskapsdepartementet med sikte på å forlenge masterutdanningen i landskapsarkitektur til 2,5 år.

Styrke det akademiske grunnlaget for utdanningene (U2/SP)

Resultatmål

- Fra høstsemesteret 2007 skal det foreligge et revidert curriculum av fordypningskurs som samsvarer med instituttens satsinger.
- Fram til høstsemesteret 2007 skal AHO ha avsluttet arbeidet med revidering av teoridelen av grunnundervisningen.

Bygge ut tilbudet innenfor etter- og videreutdanning (U7/SP)

AHOs videreutdanning skal i hovedsak konsentreres om formaliserte masterutdanninger (erfaringsbaserte mastere). Dette gir AHO en studentmasse med et bredt erfaringsgrunnlag og som samtidig er lenge nok ved institusjonen til at de tilfører skolen kompetanse. Enkeltkurs innenfor masterutdanningene kan tilbys kommersielt som enkeltkurs. AHO skal øke antallet erfaringsbaserte mastere og tilbudet skal internasjonaliseres. Faglig kvalitetssikring av tilbudene skal spesielt vektlegges.

Resultatmål

- Det skal utvikles en ny erfaringsbasert master innen fagfeltene produktdesign eller interaksjonsdesign.
- Det skal legges opp til fagevalueringer av erfaringsbaserte mastere. Master i urbanisme skal evalueres høsten 2007.

Delmål 1.2

Vitenskapelige høyskoler skal tilby et godt læringsmiljø med undervisnings- og vurderingsformer som sikrer faglig innhold, læringsutbytte og god gjennomstrømming.

Gi den enkelte student bedre mulighet for spesialisering gjennom studiet (U3/SP)

Undervisningstilbudet skal gi mulighet for større spesialisering på masternivå, men ikke gjennom formaliserte "linjer" som velges etter gjennomført grunnutdanning. AHO vil møte behovet for spesialisering ved å sette læringsutbytte og kandidatens kompetanse i

sentrum og ved at den enkelte student – gjennom sine fagvalg – velger sin individuelle spesialisering og sin fagprofil.

Dette innebærer at AHO vil styrke mulighetene for "hybride" studieforløp på tvers av fagspesialiseringer og etablerte profesjonsutdanninger. Det innebærer også at AHO må endre sine rutiner slik at studenter kan planlegge sine masterstudier to år fram i tid.

Resultatmål:

- Kvalitetssikring av AHOs curriculum i studiekurs og temakurs skal også sikre studentenes mulighet for valg og planlegging av sine masterstudier.
- Det skal initieres arbeid for å utarbeide en kandidatundersøkelse som undersøker hvordan kandidater fra AHO tilpasser seg arbeidslivet og gir tilbakemelding til AHO om kvaliteten på utdanningene.

Innføre bachelorgrad innenfor studiene i arkitektur og industridesign (U5/SP)

Et bredere rekrutteringsgrunnlag skal styrke kvaliteten på AHOs masterutdanning. AHO vil utvikle sin 3-årige grunnutdanning slik at den kan lede fram til en bachelorgrad. Samtidig vil en øke opptaket til masterutdanningene gjennom søkere som har gjennomført bachelorgrad fra andre utdanningsinstitusjoner.

Resultatmål

- AHO skal initiere diskusjon med Kunnskapsdepartementet og med profesjonsrådene i arkitektur og design om avvikling av gjennomgående studier og innføring av bachelorgrad.

Arbeide for å opprettholde den store søkningen (U6/SP)

AHO skal opprettholde bruken av opptaksprøve som vurderingsgrunnlag for opptak til grunnutdanningen. Opptaksprøvene skal utvikles og kvalitetssikres slik at AHO får en allsidig studentrekruttering som henter det beste fra det brede søkergrunnlaget.

Resultatmål

- AHOs opptakstill holdes stabile fra 2006 til 2007. AHO skal i løpet av 2007 utvikle en revidert modell for opptak av studenter til grunnundervisningen.

Videreføre positive erfaringer fra kvalitetsreformen (U8/SP)

Spesielt vil en vektlegge transparens og tydelighet i studieplanlegging, i utforming av læringsmål og i evaluering av studentarbeider.

Resultatmål:

- AHO skal i 2007 revidere rutinen for utdanningsplaner.

Delmål 1.3

Vitenskapelige høyskoler skal ha internasjonalt utdanningssamarbeid av høy kvalitet, som både bidrar til økt utdanningskvalitet og sikrer kvalifiserte kandidater til samfunns- og næringsliv.

Ta tiltak for økt internasjonalisering av studiene (U4/SP)

Undervisning og forskning ved AHO henter ressurser fra et internasjonalt fagmiljø. AHO skal møte stor internasjonal søkning av utvekslingsstudenter ved å ta imot et større antall enn det som sendes ut.

Resultatmål

- Studenter ved AHO skal få internasjonal eksponering gjennom studiet ved bruk av internasjonale lærere, kritikere og sensorer.
- AHO skal videreutvikle sine masterprogrammer og PhD-programmer som tospråklige (norsk og engelsk).
- AHO skal åpne for at internasjonal utveksling også kan skje i løpet av tredje år av grunnutdanningen.
- AHO skal i løpet av 2008 på nytt søke sertifisering av Diploma Supplement Label, samt søke om ECTS-sertifisering.
- Gjennomgang av alle internasjonale samarbeidsavtaler.

Resultatindikator

- Minimum 25 % av studentene gjennomfører internasjonal utveksling i løpet av sine studier.
- Minst 4 nye avtaler om internasjonalt samarbeid og utveksling innenfor FoU skal etableres i 2007.

2.2 Forskning og utviklingsarbeid

Hovedmål 2

De vitenskapelige høyskolene skal oppnå resultater av høy internasjonal kvalitet i forskning, faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid. De vitenskapelige høyskolene har et særlig ansvar for grunnforskning og forskerutdanning på de fagområder de tildeler doktorgrad.

AHOs hovedmål

AHO tar på seg et spesielt ansvar for å for å utvikle institusjonen til et ledende nordisk miljø for forsknings- og utviklingsarbeid innen sine fagfelter.

Resultatmål

- De fremste forskerne og forskergruppene ved AHO skal holde europeisk toppnivå innenfor sine fagområder.

- AHO skal systematisk styrke grunnforskningen innen sine fag.

Resultatindikatorer

- Totalt antall vitenskapelige publiseringer fra AHOs ansatte skal økes med 25 % per år.
- Måltall for antall doktorgrader settes til minimum 6 per år.
- Minimum 25 % av avlagte diplomer skal være knyttet til AHOs FoU-satsinger.

Delmål 2.1

Vitenskapelige høyskoler skal konsentrere forskningsinnsatsen for å oppnå resultater av høy internasjonal kvalitet innen utvalgte fagområder og samarbeide internasjonalt om forskning og utviklingsarbeid.

Undervisning og FoU skal ses i sammenheng (U1/SP)

Undervisning og forskning skal ses i sammenheng og utvikles gjensidig.

- Faglig fordypning innen masterundervisningen skal ses i sammenheng med tematiske satsingsområder innen FoU.
- Det skal tas tiltak for å bringe undervisningsresultater fram til formidling som meritterende FoU. Dette vil kreve klarere program- og problemformuleringer i undervisningen og etterarbeid på basis av resultater.
- Det skal gis støtte til pilotprosjekter som utvikler AHOs erfaringer i FoU-orientert undervisning.

Resultatmål

- Forskningstid og forskningsoppgaver for alle medarbeidere skal avklares.
- Det skal satses spesielt for utvikling av meritterende kunstnerisk utviklingsarbeid.
- Det skal gis økonomisk stimulans til pilotprosjekter som utvikler AHOs erfaringer i FoU-orientert undervisning.

Resultatindikator

- 25 % av alle diplomer skal være knyttet til instituttens FoU-satsing

Instituttene skal styrkes som FoU-miljøer (F2/SP)

AHO skal bygge fagmiljøer med felles interessefelt og felles oppgaveforståelse. Dette forutsetter:

- klare tematiske satsinger.
- bevisst ressursprioritering og ansettelsespolitikk også i forbindelse med ansettelse av stipendiater, opptak av doktorgradsstudenter og prioriteringer i forbindelse med søknader om postdoktorstillinger.
- nasjonale og internasjonale nettverkssamarbeid for utvikling av konkurransedyktig kompetanse.

- at det enkelte institutt utvikles slik at det er i stand til å skaffe eksternt finansierte FoU-prosjekter for å utvide sin bemanning og styrke sin kompetanse.

Resultatmål

- Forskningsstrategier for alle institutter skal revideres.
- Det skal settes mål for inntjening og meritterende FoU for alle institutter
- Evalueringer: Avslutning av evaluering av Institutt for industrideign. Start evaluering Institutt for arkitektur.

Styrke skolen faglig og ressursmessig gjennom nasjonale og internasjonale nettverk (F3/SP)

AHOs generelle strategi er å styrke skolen faglig og ressursmessig gjennom nasjonale og internasjonale nettverk. Dette skal gi institusjonen større faglig bredde, utvide tilgangen på personalressurser på internasjonalt nivå, og gi større økonomisk bæreevne. Internasjonalisering av FoU-arbeidet skal bygge på etablerte faglige kontaktnett for å få best mulig forankring og størst mulig effekt.

Resultatmål:

- Det skal utvikles en tiltaksplan for deltakelse i internasjonale, EU-finansierte prosjekter.

Resultatindikator

- Hvert institutt skal etablere deltakelse i minimum ett internasjonalt forskningsprosjekt.

Øke sin internasjonale attraktivitet som forskningsmiljø (F4/SP)

AHO skal arbeide for å øke sin attraktivitet som forskningsmiljø. Institusjonen skal utvikles slik at nasjonale og internasjonale forskere og fagmiljøer finner det attraktivt og tjenlig å legge sine forskningsoppgaver til AHO.

Resultatmål:

- Videreføring av arbeidet med Senter for interaksjonsdesign (IxD).
- Etablering av Senter for byforskning
- Videreføring av arbeidet med Center of excellence innen satsingsområder der AHO har et sterkt forskningsmiljø. Konkret strategi utarbeides i løpet av 2007.

Tydeliggjøre resultater av FoU-virksomhet (F7/SP)

- FoU-arbeid skal resultere i høynet faglig kompetanse og refleksjon som systematisk nedfelles i masterundervisningen.
- Alle FoU-prosjekter – inklusive de som kun finansieres gjennom forskningstid – skal inneholde planer for publisering og formidling av forskningsresultater.
- Vitenskapelig publisering skal rettes mot kanaler som er meritterende.

Prioritere arbeidet for å øke omfanget av eksternt finansiert forskning (Ø2/SP)

AHO skal øke sin omsetning i FoU. Formålet med dette er både å styrke institusjonens faglige kvalitet gjennom økt kunnskapsproduksjon, gi rammer for et bredere forskningsmiljø på instituttene og å bedre AHOs økonomi.

Resultatmål:

- Oppbygging av FoU-administrasjon gjennom 2 nye stillinger (FoU-leder og seniorkonsulent FoU)

Drive systematisk kompetanseheving innen FoU (M2/SP)

- For å styrke rekruttering og kompetanseoppbygging, vil AHO opprettholde ordningen med å gi insitamenter til ansatte for at de kan gjennomføre forskerutdanning.
- AHO vil utvikle et program for kompetanseheving rettet mot økning av meritterende og inntektbringende FoU, spesielt for ansatte som driver utviklingsarbeid.

Gi rom for FoU-virksomhet (IS4/SP)

Det er et mål for AHO å være attraktiv som lokalitet for forskningsprosjekter og tiltrekke seg forskere både nasjonalt og internasjonalt. Dette forutsetter infrastruktur og egnede arealer. Det er et viktig mål at det legges til rette for denne typen virksomhet i 3. etg. vest.

Resultatmål:

- Minst etablering av 1 ekstern forskningsgruppe i AHOs lokaler i løpet av 2007.

Delmål 2.2: Vitenskapelige høyskoler skal gjennom nasjonalt og internasjonalt samarbeid tilby forskerutdanning av høy kvalitet, som er innrettet og dimensjonert for å ivareta behovene i sektoren og samfunnet for øvrig. Vitenskapelige høyskoler som tildeles stipendiatstillinger skal sørge for god gjennomføring av forskerutdanningen.

Videreutvikle forskerutdanningen (F5/SP)

AHOs forskerutdanning skal utvikles i samarbeid med nordiske akademiske partnere. Samtidig vil AHO utvikle sin forskerskole til et akademisk senter innen sine fagfelt i tråd med "flaggskipmodellen" som Kunnskapsdepartementet har lansert. Et betydelig arbeid for å revidere og utvikle AHOs forskerutdanning har skjedd i løpet av 2005 og 2006.

Resultatmål:

- Alle nye stipendiatstillinger og post-doc stillinger skal rekrutteres med basis i instituttens faglige satsinger.
- Kvalitetsheving av veiledningen er fokus for utviklingen av forskerutdanningen i 2007. (Gjennomføring av eget program).

Resultatindikator

- Måltall for antall doktorgrader er 6 i 2007.

2.3 Samfunnskontakt

Hovedmål 3: De vitenskapelige høyskolene skal medvirke til å spre og formidle resultater av forskning og faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid, og medvirke til innovasjon og verdiskapning basert på disse resultatene. De vitenskapelige høyskolene skal også legge til rette for at tilsatte skal delta i samfunnsdebatten.

AHOs hovedmål

AHO skal utvikle og formidle kunnskap som kan anvendes og videreutvikles i profesjonell praksis. Deler av AHOs kunnskapsutvikling skal ha en innovativ innretning og sikte mot kommersialisering. AHO skal formidle oppdatert kunnskap om sine fag til allmennheten.

Resultatmål

AHO skal anerkjennes som et nasjonalt kunnskapssenter i sine fag, både av profesjonen og allmennheten. AHO med samarbeidspartnere skal oppnå gode resultater innenfor innovasjons- og utviklingsarbeid.

Hovedmål 3.1: Vitenskapelige høyskoler skal gjennom formidling og deltakelse i offentlig debatt tilføre samfunnet resultatene fra FoU-virksomheten.

Ta et mer samlet grep om AHOs samfunnskontakt (K4/SP)

Dette skal skje ved

- Styrking av kapasitet i informasjon, ny web og utvikling av publiseringsstrategi.
- Styrking av AHOs eksternt orienterte forskningsadministrasjon.

Resultatmål:

- AHO skal etablere skriftserie som godkjennes i forhold til nasjonal merittering.
- Styrke informasjonsarbeidet. Utvikle ny web og ny publiseringsstrategi.

Vektlegge profesjonsrettet formidling (K2/SP)

AHO skal videreutvikle sitt samarbeid med profesjonene. En del av dette arbeidet er knyttet til utvikling av en publiserings- og formidlingsstrategi mot profesjonene. AHO skal styrkes som møtested for profesjonene, og profesjonene skal få lettere oversikt over og tilgang til AHOs ressurser.

Fremme kvalitet i og omfanget av allmennrettet formidling (K3/SP)

AHO skal styrke sin rolle som kulturforvalter og kulturformidler. Dette innebærer å ta et større ansvar for den offentlige fagkritikken:

- AHO vil ta institusjonelt ansvar for formidlingsarrangementer og styrke utstillingsaktiviteten i eget galleri.
- AHO vil støtte opp om formidlingskompetanse blant ansatte og gi rom for denne aktiviteten i arbeidsplanene.
- AHO vil drive nettverkssamarbeid om formidling og fagkritikk.

Hovedmål 3.2: Vitenskapelig høyskoler skal medvirke til samfunns- og næringsutvikling gjennom innovasjon og verdiskapning.

Styrke innovasjonsorienteringen i FoU-arbeidet (K1/SP)

- AHO skal gjennom aktiv veiledning støtte studentprosjekter som har innovativt potensial.
- Innenfor Institutt for industrideign og Institutt for arkitektur skal innovasjonsrettet FoU-arbeid prioriteres.
- Samarbeidet med næringslivet i FoU og i FoU-orientert undervisning skal styrkes.
- AHO skal arbeide som del av det regionale innovasjonssystemet i Oslo-regionen.
- Nettverkssamarbeidet Akerselva Innovasjon og inkubatoren IKADA prioriteres som arena for innovasjon og entreprenørskap.

Resultatmål

- Næringslivssamarbeidet og innovasjonsaspektet skal styrkes gjennom konkrete tiltak som skal gjennomføres i 2007. De konkrete tiltakene utarbeides som del av instituttene og avdelingenes virksomhetsplaner.
- AHO skal ta tiltak for å sikre driften av inkubatoren IKADA ut over 2007.

2.4 Ressursutnyttning, personal- og økonomiforvaltning.

Delmål 4.1: Vitenskapelige høyskoler skal føre en aktiv arbeidsgiverpolitikk som bidrar til å rekruttere og utvikle kompetanse som reflekterer institusjonens oppgaver og ansvarsområder.

AHOs delmål

AHO skal ha en personalpolitikk som sikrer god rekruttering og godt arbeidsmiljø, samt drive en rekrutteringspolitikk som sikrer internasjonalt ledende faglig kompetanse. Personalpolitikken skal gi muligheter for faglige og administrative karrierer og gir systematisk kompetanseheving for medarbeiderne.

AHO skal som arbeidsplass preges av likeverd, respekt, effektivitet og sjenerøsitet.

AHO vil arbeide for reell likestilling mellom kjønnene i alle stillingskategorier, samt i råd og utvalg.

Kombinere høye krav med god oppfølging og gode muligheter for egenutvikling (M1/SP)

- Den enkelte ansatte skal følges opp av sin instituttleder eller administrative leder. Det skal utvikles arbeidsplaner for den enkelte medarbeider.
- Den enkeltes arbeidsoppgaver skal individuelt tilpasses i forhold til AHOs behov og den enkeltes interesser og karriereplaner. Omfanget av arbeidsinnsats innenfor undervisning, FoU og administrasjon skal diskuteres i det enkelte tilfelle.
- Den enkelte medarbeider skal gis mulighet for og ressurser til faglig utvikling. Der dette er hensiktsmessig skal det legges opp til alternative karriereveier.

Resultatmål

- Utvikle en politikk for fornyelse av AHOs stab gjennom langsiktige strategier for tilsetninger og planer for kompetanseheving for enkelte medarbeidere.
- Alle medarbeidere som tar på seg engasjementer eller driver virksomhet utenfor AHO skal inngå bistillingsavtaler. Om nødvendig skal det gjennomføres forhandlinger om justert stillingsandel ved AHO.

Styrke organisasjonens evne til å stimulere initiativ og kreativitet (O2/SP)

- Det skal tas tiltak for å oppnå større elastisitet i organisasjonsstrukturen.
- Det skal opprettholdes sentrale såkornmidler som den enkelte faglige ansatte kan søke på.
- Det skal oppfordres til FoU-initiativ og undervisningstiltak som går på tvers av de etablerte instituttene.
- Tiltak som retter seg mot skolen som helhet skal prioriteres; gjesteforelesninger, gjestekritikker, "work-shops" og utstillinger.

Etablere en rekrutteringspolitikk som balanserer forholdet mellom kunstnerisk og vitenskapelig kompetanse i AHOs stab (M4/SP)

Kun et fåtall av aktuelle søkere til stillinger ved AHO vil besitte både vitenskapelig og kunstnerisk kompetanse på høyt internasjonalt nivå. FoU-satsingen gjør det nødvendig for AHO å øke forskningskompetanse gjennom rekruttering. Samtidig kan ikke AHOs internasjonale profil innenfor formgivning opprettholdes uten at institusjonen rekrutterer de beste formgiverne som lærere.

Som forskningsinstitutter er Institutt for form, teori og historie og Institutt for urbanisme og landskap i en særstilling ved AHO, og det er spesielt her det er viktig å rekruttere kompetanse innenfor tradisjonell akademisk FoU. Innenfor Institutt for arkitektur og Institutt for industridesign er kunstnerisk utviklingsarbeid og innovasjon de viktigste delene av FoU-arbeidet.

Utvikle en stillingsstruktur som kombinerer faste og midlertidige fagstillinger (M5/SP)

- Faste vitenskapelige stillinger gir institusjonen stabilitet. For å sikre utviklingsmuligheter og fleksibilitet skal dette suppleres med tidsavgrensede stillinger.

- Midlertidige stillinger skal først og fremst brukes for å hente inn fremragende kompetanse fra praksis.
- Praksis med engasjement av timelærere over kortere perioder skal opprettholdes.

Bruke stillingsstrukturen for å styrke internasjonalisering og flerfaglighet (M6/SP)

Resultatmål

- Minst 1 internasjonal gjesteprofessor i studioundervisningen hvert semester.
- Ansettelse av 2 internasjonale professor II.
- Internasjonal bemanning av eksternt finansierte forskningsprosjekter.

Ta spesielle tiltak for å styrke kompetanse og kapasitet blant teknisk/administrativt ansatte (M3/SP)

Resultatmål

For den enkelte medarbeider skal det utvikles tilbud om kompetanseheving i samsvar med AHOs behov (2007 – 2008).

Delmål 4.2: Vitenskapelige høgschooler skal gjennom sin personalpolitikk medvirke til et godt arbeidsmiljø og et mindre kjønnsdelt arbeidsliv

Øke andelen av kvinner i førstestillinger (M7/SP)

Dette skal skje ved hjelp av

- direkte vervetiltak i et internasjonalt arbeidsmarked
- tiltak for faglig videreutvikling av kvinnelige medarbeidere som har potensial til førstestilling
- prioritering av kvinnelige stillinger til postdoc

Resultatmål

Tiltaksplan for likestilling skal vedtas i løpet av 2007.

Delmål 4.3: Vitenskapelige høgschooler skal ivareta høy kvalitet i økonomiforvaltningen med fokus på god intern kontroll og effektiv ressursforvaltning som tar hensyn til institusjonens strategiske prioriteringer.

AHO skal holde en meget høy standard på delene av skolens infrastruktur som direkte støtter opp om primærvirksomheten

AHO skal videreutvikle sin økonomiforvaltning med vekt på

- regnskaps- og rapporteringsrutiner
- risikostyring
- prosjektstyring

Oppnå en bedre sammenheng mellom oppgaver og bevilgninger (Ø1/SP)

- AHO vil arbeide for å kunne bruke sine konkurransemessige fortrinn innen undervisning til å øke sitt opptak og derved styrke økonomien.

Profesjonalisere AHOs administrasjon (O3/SP)

De administrative utfordringene er spesielt knyttet til:

- videre utvikling av arkiv, saksbehandlingsrutiner og plan- og rapporteringsrutiner,
- kapasitet og kompetanse innen forskningsadministrasjon,
- organisering av personaladministrasjon, økningen av kapasitet,
- servicegrad og administrativ støtte til instituttene.

Resultatmål:

- Innføring av nytt arkivsystem (Ephorte), personalsystem (SAP) og "samordningssystem" (FEIDE) som ledd i profesjonalisering av administrativt arbeid ved AHO.
- Tiltak for administrativt samarbeid med andre institusjoner i sektoren og utvikling av fellestjenester.

Videreutvikle biblioteket til å bli Norges ledende fagbibliotek innen skolens fagområder (IS1/SP)

For å heve kvaliteten på bibliotekstjenesten og styrke omfanget av samlingene er følgende tiltak viktig:

- AHOs bibliotek må søke nettverkssamarbeid med andre bibliotek og utvikle en politikk for oppgavefordeling, utlånspolitikk og samordning av samlinger.
- Det skal gjennomføres en streng prioritering i forhold til fagtema biblioteket skal dekke.
- Omfattende økning i tilfanget av elektroniske publikasjoner og tjenester.

Opprettholde spisskompetanse og høyt teknisk nivå på de FoU-rettede delene av IT-strukturen (IS2/SP)

- Innen IT-rettet FoU skal AHO være ledende innen sine fagfelt. Dette innebærer prioritering av IT-investeringer innen dette funksjonsområdet. Eksternt finansierte prosjekter skal budsjetteres med IT-investeringer som sikrer at hardware og software følger den tekniske utviklingen.
- Studentene skal ha tilgang til programmer og IT-tjenester som gjør det mulig å drive undervisning på et høyt teknisk nivå. Dersom undervisningen ikke er FoU-orientert skal studentene i utgangspunktet holde sine egne maskiner. AHO vil likevel opprettholde datasaler for bruk i FoU og i undervisning.

Opprettholde verksteder av høy kvalitet (IS3/SP)

Resultatmål

- Prioritere av nyinvesteringer i RP/RT-verksted i 2007
- Utvikle investeringsplan for øvrige verksteder

Modernisere rom for studioundervisning (IS5/SP)

Resultatmål

- Det skal gjennomføres et utredningsarbeid for reprogrammering av Maridalsveien 29. Spesiell vekt skal legges på bruk og innredning av tegnesalene. Pilotprosjekter skal gjennomføres i 2007.

2.5 Risikovurderinger 2007

AHO vil i 2007 innføre mer systematisk fokusering på risiko.

AHOs delmål

- Retningslinjer og rutinebeskrivelse for risikostyring skal utvikles
- Risikovurderinger skal være en integrert del av planarbeidet, som bl.a. innebærer at det skal gjennomføres risikovurderinger knyttet til:
 - Overordna virksomhetsplan
 - Virksomhetsplanen
 - Årsbudsjettet
 - Regnskapsrapportering og økonomiforvaltning
 - Planlegging og gjennomføring av prosjekter

Resultatet av risikoanalysene, iverksatte tiltak for å redusere risiko og resultatet av tiltakene skal summeres opp årlig i forbindelse med Årsrapporten til KD.

Tabelloversikt:

Tabell 1.1 Søknadstall vår og høst 2006, fordelt på fakultet/utdanning og studienivå ...	4
Tabell 1.2 Opptakstall vår og høst 2006, fordelt på fakultet/avdeling/utdanning og studienivå (egenfinansiert andel)	5
Tabell 1.3 Nye opptatte/registrerte studenter hele 2006, fordelt på fakultet/utdanning og studienivå (egenfinansiert andel)	5
Tabell 1.4 Registrerte studenter høsten 2006, fordelt på fakultet/utdanning og studienivå (egenfinansiert andel)	5
Tabell 1.13 Nye studietilbud som er igangsatt i 2006.....	6
Tabell 1.14 Avviklede studietilbud i 2006.....	6
Tabell 1.23 Samarbeid mellom høyere utdanningsinstitusjoner.....	6
1.5 Studiepoengstatistikk 2006 – "nye" studiepoeng (egenfinansiert andel beståtte 60-studiepoengsenheter)	9
1.6 Studiepoengstatistikk 2006 - "gjentak" (egenfinansiert andel beståtte 60-studiepoengsenheter)	9
1.8 Ferdige kandidater 2006, fordelt på fakultet/utdanning og studienivå (egenfinansiert andel).....	9
1.17 Gjennomføring i henhold til avtalt utdanningsplan.....	9
AHOs utvekslingsavtaler 2006/2007	11
1.9 Utvekslingsstudenter og studenter under kvoteprogrammer.	13
2.3 Avlagte doktorgrader, hele 2006.	16
2.1 Nye doktorgradsavtaler, hele 2006.....	21
2.2 Samtlige doktorgradsavtaler, høst 2006.	21
2.4 Gjennomstrømning i organisert doktorgradsutdanning, studenter finansiert over institusjonens grunnbudsjett, hele 2006.	21
2.5 Gjennomstrømning i organisert doktorgradsutdanning, studenter finansiert over Norges Forskningsråd, hele 2006.....	21
2.6 Gjennomstrømning i organisert doktorgradsutdanning, studenter finansiert over andre eksterne kilder hele 2006.	21
3.7 Valg av intern styremodell.	24
3.8 Kompetanseheving.....	24
Tabell 2.7 EU-finansierte prosjekter.....	25
Tabell 3.5 Mobilitet blant vitenskapelige ansatte/ "gjesteforskere", 2006 for Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo.....	26
1.7 Avlagte studiepoeng og registrerte studenter med ekstern finansiering.	29
1.10 Etterutdanning (tabellen er endret i forhold til 2005-data).....	29
1.11 Fleksible utdanningstilbud, 2006 og prognose 2007	29
Tabell 1.12 Etterutdanning – kostnader og inntekter.	29
Tabell 1.13 Videreutdanning – kostnader og inntekter.	29
Tabell 2.8 Mottatte foretningssideer m.m.....	31
Tabell 2.9 Samarbeid med randsone institusjoner.	32
Tabeller for faglig publisering og formidling 2006:.....	33
Tabell for formidling til allmennheten 2006:	33
Tabell for verksproduksjon 2006:.....	33
Tabell 4.1.1 Resultatregnskap (beløp NOK i hele 1000).....	38
Tabell 4.1.2 Balanse (beløp NOK i hele 1000)	39
4.1.3 Kontantstrømoppstilling (beløp NOK i hele 1000).....	40
Note 1 Spesifikasjon av driftsinntekter	40
Note 2 Lønnskostnader, antall tilsatte m.m.....	41
Note 3 Investeringer og påkostninger av driftsmidler	41
Note 4 Andre driftskostnader.....	41
Note 5 Netto finansinntekt /(-kostnad).....	41
Note 6 Ekstraordinære poster.....	41

Note 7 Investeringer i aksjer og selskapsandeler.....	42
Note 8 Beholdninger.....	42
Note 9 Kundefordringer.....	42
Note 10 Prosjektfordringer- /gjeld.....	42
Note 10 Prosjektfordringer/-gjeld for Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo.....	42
Note 11 Andre fordringer.....	42
Note 12 Bankinnskudd, kontanter og lignende.....	43
Note 13 Skyldige offentlige avgifter.....	43
Note 14 Annen kortsiktig gjeld.....	43
Note 16 Virksomhetskapital ved enhetene.....	44
Note 17 Annen virksomhetskapital.....	44
Note 18 Bunden virksomhetskapital.....	45
Tabell 4.2 Resultatregnskap på avdelings-/fakultetsnivå.....	45
3.9 Sykefravær.....	48
3.1 Tilsatte (årsverk), 2006 for Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo 2006.....	49
3.2 Årsverk i stipendiatstillinger, høst 2006 for Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo ..	50
3.3 Mellomledere (Data til AAD), 2006 for Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo.....	50
Gjennomsnittslønn for kvinner og menn i vitenskapelige stillinger i 2006.....	51
Kjønnfordeling av heltids- og deltidsansatte :	51
Oversikt over gulvareal og utgifter til husleie m.m. i 2006.	51
Tabell 6.1. Utdanningsinstitusjonen og samskipnaden (rapporteres ikke til DBH).	52
Fristasjon for studentsamskipnaden i 2006.....	52
Fristasjon for andre enn studentsamskipnaden i 2006	52
Andre bidrag fra utdanningsinstitusjonen til samskipnaden, spesifisert på tiltak	52
Samskipnadens bidrag til utdanningsinstitusjonen, spesifisert på tiltak	53